

Mateřská škola Hradec nad Moravicí, okres Opava, příspěvková organizace,
Smetanova 520, 747 41 Hradec nad Moravicí

Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání

**Pojďme spolu - třeba hned,
společně poznávat a chránit ten náš
duhový svět**

**Platnost školního vzdělávacího programu:
1.9.2016 – 31.8.2019**

Motto: „Hrst elementárních znalostí a rozumná životní etika, podávaná slovem i příkladem, to je vše, čeho lze žádat na škole; a přidá-li se k tomu ještě zdraví a radost, zaplať pán-bůh: je toho dost pro největší pýchu vychovatelů.“ – Karel Čapek

Vydala: Bc. Gabriela Lacková, ředitelka školy

ŠVP je vydán a zpracován dle školského zákona č. 561/2004 Sb. v pozdějším znění dalších předpisů

RVP PV MŠMT - Úprava Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání byla provedena v lednu 2017 a úplné znění je platné k 1.9.2017. Úprava byla provedena podle zákona č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Upravený RVP PV nabývá účinnosti od 1. 9. 2017.

Tento ŠVP byl zpracován za základě týmové práce a dohody všech učitelek a ostatních zaměstnanců MŠ . Zaměstnanci se dohodli na společné filosofii a poslání MŠ,na shodném pohledu dlouhodobé koncepce MŠ

pro období 1.9.2017 – 31.8.2019

(na základě evaluace jsou možné úpravy)

Volnými dokumenty ŠVP – jsou přílohy

1. Vzdělávání dětí od dvou do tří let věku
2. Environmentální výchova a polytechnické vzdělávání
3. Prevence primárně patologických jevů u dětí
4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

ŠVP je závazný dokument pro všechny zaměstnance školy

Projednán a schválen na pedagogické radě : 29.8.2016
Účinnost od 1.9.2016

Č.J.MŠ 23/2017

OBSAH:

1. Identifikační údaje o škole.....	4
2. Obecná charakteristika školy.....	5
2.1. Mateřská škola Hradec nad Moravicí.....	6
2.2. Odloučené pracoviště – Mateřská škola Bohučovice.....	6
2.3. Odloučené pracoviště – Mateřská škola Jakubčovice.....	7
2.4. Odloučené pracoviště – Mateřská škola Kajlovec.....	7
3. Podmínky vzdělávání.....	8
3.1 Věcné podmínky.....	8
3.2 Životospráva.....	8
3.3 Psychosociální podmínky.....	9
3.4 Organizace a provoz školy.....	10
3.5 Řízení mateřské školy.....	11
3.6 Personální podmínky.....	12
3.7 Spoluúčast zákonných zástupců.....	13
3.8 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	13
3.9 Vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
4. Organizace vzdělávání.....	14
4.1 Složení tříd.....	15
4.2 Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství, nebo násilí	16
4.3 Ochrana před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.....	19
5. Charakteristika vzdělávacího programu.....	20
5.1 Vzdělávací cíle, záměry, filosofie.....	24
5.2 Formy a metody práce.....	25
6. Vzdělávací obsah.....	26
6.1 Rámcové cíle předškolního vzdělávání.....	26
6.2 Klíčové kompetence.....	26
6.2.1 Kompetence k učení.....	26
6.2.2 Kompetence k řešení problémů.....	27
6.2.3 Komunikativní kompetence.....	27
6.2.4 Sociální a personální kompetence.....	28
6.2.5 Činnostní a občanské kompetence.....	28
7. Vzdělávací program.....	29
7.1 Předpokládané integrované bloky.....	30
7.1.1 Duhový svět na jaře.....	30
7.1.2 Duhový svět v létě.....	30
7.1.3 Duhový svět na podzim.....	31
7.1.4 Duhový svět v zimě.....	32
7.2 Vzdělávací záměry, předpokládané způsobilosti, vzdělávací nabídka.....	34
7.3 Vzdělávací oblasti.....	51
7.3.1 Očekávané výstupy.....	51
8. Evaluační systém mateřské školy.....	57
8.1 Oblasti evaluace ředitelky.....	58
8.2 Oblasti evaluace učitelky.....	5

1. Identifikační údaje o škole

Název školy:	Mateřská škola Hradec nad Moravicí, okres Opava, příspěvková organizace
Adresa školy:	Smetanova 520, 747 41 Hradec nad Moravicí
IČ:	70984352
Identifikátor právnické osoby	600 141 845
Telefon MŠ:	553 784 154
E-mail:	reditelna@mshradec.eu
Web:	www.mshradec.eu
Zřizovatel:	Město Hradec nad Moravicí Opavská 265, 747 41 Hradec nad Moravicí
Ředitelka školy:	Bc. Gabriela Lacková
Zástupce ředitelky:	Dagmar Cibulková
Součástí školy:	Mateřská škola se třemi odloučenými pracovišti Školní jídelna Školní jídelna – výdejny stravy
Zpracovatel ŠVP:	Bc. Gabriela Lacková, ředitelka školy projednáno a schváleno na pedagogické radě 30.8.2016
Název programu:	„Pojďme spolu-třeba hned, společně poznávat a chránit ten náš duhový svět“
Platnost dokumentu:	od 1.9.2016 do 31.8.2019

ŠVP byl zpracován v souladu s RVP PV a je v souladu s obecně platnými právními předpisy

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola je **tvořena čtyřmi školami** s jedním ředitelstvím - Mateřskou školou v Hradci nad Moravicí a třemi odloučenými pracovišti MŠ Bohučovice, MŠ Jakubčovice a MŠ Kajlovec, **s celkovou kapacitou 185 dětí.**

Součástí mateřské školy je **školní jídelna s celkovou kapacitou 650 strážníků.**

Počet pedagogických zaměstnanců: 14

Počet nepedagogických zaměstnanců: 16

Ředitelství: **Mateřská škola Hradec nad Moravicí, okres Opava,
příspěvková organizace**

Sídlo školy: Smetanova 520, 747 41 Hradec nad Moravicí

IČ: 70984352

Telefon: 553 784 154

E-mail: reditelna@mshradec.eu

Web: www.mshradec.eu

Ředitelka školy: Bc.Gabriela Lacková

Zástupce ředitelky: Dagmar Cibulková

Účetní školy: Fa Radka Tyburcová

Administrativní pracovnice: Patricie Štalcerová

Telefon: 553 653 168

E-mail: ms.hradec@tiscali.cz

Součásti:

Školní jídelna Smetanova 520, 747 41 Hradec nad Moravicí

Telefon: 553 784 241

E-mail: jidelna@mshradec.eu

Vedoucí školní jídelny: Alena Hložková

Mateřská škola Bohučovice – odloučené pracoviště

Adresa: Bohučovice 45, 747 41 Hradec nad Moravicí

Telefon: 553 783 775

E-mail: bohuovice@mshradec.eu

Mateřská škola Jakubčovice – odloučené pracoviště

Adresa: Jakubčovice 92, 747 41 Hradec nad Moravicí

Telefon: 553 782 010

E-mail: jakubcovice@mshradec.eu

Mateřská škola Kajlovec – odloučené pracoviště

Adresa: Kajlovec 1, 747 41 Hradec nad Moravicí

Telefon: 553 783 182

E-mail: kajlovec@mshradec.eu

2.1 Charakteristika Mateřské školy Hradec nad Moravicí

Mateřská škola Hradec nad Moravicí sídlí mimo střed města v malebném prostředí historického městečka Hradec nad Moravicí, obklopena rozlehlou zahradou se čtyřmi pískovišti, průlezkami a bohatou zelení. V blízkosti školy je les, přírodní park Moravice s výhledem na zámek, který tvoří dominantu celého města. Naše mateřská škola byla postavena v akci „Z“ tj. svépomocí v roce 1977 a v říjnu téhož roku přivítala první děti. Skládá se ze dvou budov a spojovací chodby. Mateřská škola je jednoposchodová budova se čtyřmi třídami, šatnami, sociálním zařízením a výdejnou stravou pro každou třídu zvlášť. Sociální zařízení školy prošlo celkovou rekonstrukcí, kterou získalo na estetice a účelnosti. Ve druhé přízemní budově se nachází školní kuchyň a prádelna. Z části vstupní haly byla zřízená kancelář pro účetní školy, od roku 2015 také kancelář pro logopedii a ředitelna. V červenci – srpnu roku 2010 se uskutečnilo celkové zateplení objektu, včetně výměny oken, které přispělo ke zlepšení podmínek předškolního vzdělávání. Průběžně interiér mateřské školy modernizujeme tak, aby odpovídal současným normám a požadavkům na předškolní vzdělávání. Na jaře 2014 byla provedena rekonstrukce školní zahrady z EU na přírodní hřiště. Ve školním roce 2015/2016 docházelo postupně k modernizaci a estetizaci prostor mateřské školy nejen ve vstupní hale, ale postupně i na jednotlivých třídách – nové peřinky pro všechny děti, nové povlečení, nové matrace. Zaměřili jsme se na zlepšení kvality, čistoty a funkčnosti venkovních a vnitřních skladů – byla provedena rozsáhlá inventarizace. Bylo opraveno venkovní WC. V červenci v roce 2016 proběhla kompletní rekonstrukce všech šaten včetně vyrovnání podlah, odstranění starého obložení, položení nových linoleí, vyspravení a výmalba zdí a vybavení všech šaten novými šatními bloky na míru. V roce 2015/2016 proběhla velká revitalizace zahrady – byly odstraněny staré suché stromy, jedovaté keře, byly vyfrezovány pařezy ještě z dob od vzniku mateřské školy, byly vysazeny nové keře vhodné na zahradu mateřské školy. Byly opraveny a obnoveny zahradní nábytek. Založili jsme kompostér a broukoviště. V roce 2016/2017 byly dokoupeny moderní didaktické pomůcky na všechny třídy, interaktivní pomůcka pro děti, nově byla zrekonstruována IV. Třída (nové linolea, koberce, nábytek, celá výdejna stravy – v hodnotě 400 000,-Kč). Proběhla rekonstrukce ŠJ v hodnotě 2 500 000,-Kč. Byl zakoupen nový nábytek do kanceláře vedoucí ŠJ a ekonomky školy v hodnotě 120 000,-Kč.

Kapacitu naší školy stále naplňujeme díky zájmu rodičů, dětem nabízíme uplatnění v nadstandardních aktivitách, které ve škole organizujeme. Součástí naší mateřské školy jsou odloučená pracoviště ve vedlejších částech města – MŠ Bohučovice, MŠ Jakubčovice a MŠ Kajlovec. **Od ledna 2012 máme stanovenou celkovou kapacitu 185 dětí.**

Naše město a škola spolupracuje s partnerským městem v Polsku – Krzanowice, příležitostně se navštěvujeme a předáváme si zkušenosti v oblasti vzdělávání. Spolupracujeme s různými spolky a organizacemi města tj. „Senior klub“, „Sbor dobrovolných hasičů“, „Policie ČR – Skupina služební kynologie“ a agenturou TOMINO a od 1.9.2016 s klubem rodičů. Velmi dobrá je spolupráce se zřizovatelem mateřské školy, účastníme se akcí pořádaných obcí a aktivně přispíváme ke zkvalitnění kulturního života ve městě.

Spolupracujeme se Základní školou Hradec nad Moravicí, Církevní školou, MŠ Branka u Opavy, MŠ Žimrovice, ZŠ Skřípov, Firemní zařízení péče o děti ve Slezské nemocnici.

Součástí školy je školní jídelna, ve které se vaří pro **650 strážníků**, jídlo rozvážíme také do jiných právních subjektů.

2.2 Odloučené pracoviště – Mateřská škola v Bohučovicích je jednoposchodová budova se zahradou vybavenou pískovištěm, houpačkami a průlezkou, odpovídající menšímu počtu dětí, které mateřskou školu navštěvují. Je to bývalá škola s prostornými místnostmi. Děti mají k dispozici 1. poschodí, kde je herna, třída, šatna a kuchyňka pro výdej stravy. V mezipatře je sociální zařízení pro děti i zaměstnance. Kapacita MŠ je 25 dětí a tuto mateřskou školu mohou navštěvovat i děti z Hradce, které se v malém kolektivu dobře adaptují.

V červenci 2013 se uskutečnila celková rekonstrukce střechy mateřské školy, o prázdninách 2014 proběhla částečná modernizace interiéru školy.

V přízemí budovy se nachází společenská místnost pro různé příležitosti a slavnostní dny, které patří k životu na vesnici. Ve druhé části budovy je byt I. kategorie se samostatným vstupem, který pronajímáme.

2.3 Odloučené pracoviště – Mateřská škola v Jakubčovicích je rovněž jednoposchodová budova – bývalá škola, s rozlehlými místnostmi, které ale působí útulně. V přízemí školy je šatna, výdejna stravy a jídelna. V mezipatře je sociální zařízení s úklidovou komorou a v 1. poschodí je třída, herna, ložnice a kancelář. Modernizací prošla třída i herna mateřské školy - je vybavena novým nábytkem pro děti. Kapacita MŠ je 25 dětí s povolenou výjimkou do 28 dětí.

Zahrada je prostorná s houpačkami, průlezkami, pískovištěm, zahradním domkem. Na jaře 2012 a 2013 proběhla revitalizace zeleně a v roce 2014 byly opraveny všechny průlezky a herní prvky na školní zahradě.

V roce 2016 (červenec, srpen) prošla Mateřská škola celkovou rekonstrukcí. Byly vyměněny okna, proběhla celková rekonstrukce zdravotnické (nové odpady, potrubí..), byly vybudovány nové toalety s ohledem na inkluzivní vzdělávání (bezbariérová toaleta pro dítě s postižením) a také na vzdělávání dětí od dvou let (sníženo umyvadlo, toaleta). Byly vyměněny podlahové krytiny, linolea, koberce. Ve výdejně stravy byla nainstalována nová kuchyňská linka. V šatně bylo odstraněno korkové obložení a díky mokřým zdem musely být stěny znovu nataženy. Celá mateřská škola byla vymalovaná.

Mateřská škola organizuje oslavy významných dnů v průběhu roku – Den matek, Den dětí, vánoce, spolupracuje s místním svazem žen a zahrádkářským sdružením. Spolupracuje se ZŠ Skřipov.

Ve druhé přízemní části budovy je byt II. kategorie, který pronajímáme.

2.4 Odloučené pracoviště – Mateřská škola v Kajlovci se nachází v krásném prostředí, blízko lesa – pod zámkem. Byla původně přízemní s nevyužitou půdou v podkroví. Proto zde město zřídilo bytovou půdní vestavbu a tak vznikly dva pěkné byty. Mateřská škola je v přízemí s plně dostačujícím prostorem. Je zde herna, třída, sociální zařízení, šatna a výdejna stravy. Mateřská škola byla vybavena novým nábytkem. O prázdninách v roce 2017 proběhla celková rekonstrukce mateřské školy. Byly vyměněny okna, hlavní dveře, došlo k výměně zdravotnické a opravám kanalizace. Nově se opravily podlahy, položily nová linolea. Byla zrekonstruována výdejna stravy. Celá MŠ byla vymalována. Na zahradu přibily nové herní prvky. Houpačka nejen pro děti do tří let věku a herní prvek Housenka. Zahrada je po rekonstrukci s herními prvky a pískovištěm, ve kterém byl vyměněn písek. Navíc děti mohou využívat hřiště, které sousedí se školní zahradou k míčovým hrám a různým sportovním soutěžím. Mateřská škola má kapacitu 25 dětí a v případě potřeby je také doplňována dětmi z Hradce.

Mateřská škola se již tradičně podílí v obci na organizaci různých oslav a velmi dobře spolupracuje s místním Hasičským sborem.

Zřizovatel: Obec Hradec nad Moravicí
Adresa: Opavská 265, 747 41 Hradec nad Moravicí
Telefon: 553 783 922
E-mail: epodatelna@muhradec.cz

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Všechny budovy školy mají dostatečně velké prostory, které vyhovují nejrůznějším činnostem a aktivitám dětí. V budoucnu se budeme snažit o modernizaci a estetizaci všech tříd mateřské školy Hradec nad Moravicí a odloučených pracovišť. Ve školním roce 2015/2016 proběhla v mateřské škole Hradec nad Moravicí kompletní rekonstrukce všech šaten. Byly vyrovnány podlahy, odstraněno laminátové obložení, vyspraveny, vysušeny a vymalovány stěny, byly vyměněny všechny původní šatní bloky za nové, moderní a barevné. Proběhla estetizace a výzdoba všech prostor v mateřské škole Hradec nad Moravicí. Byly kompletně vystěhovány, vymalovány sklady jak vnitřní tak venkovní, staré a nefunkční věci byly odstraněny a proběhla rozsáhlá inventarizace. Třídy se postupně připravují na vytváření koutků pro děti mladší tří let. Ve třídě kuřátek byl vytvořen prostor, který je součástí třídy, kde si nejmenší děti mohou i v průběhu dne lehnout a odpočinout. Kde se budou cítit bezpečně. Byly nakoupeny a vyměněny peřinky a povlečení pro 110 dětí. Byly vyměněné staré nefunkční matrace za nové, dle hygienických norem. Bylo zprovozněno venkovní WC pro děti. Proběhla kompletní revitalizace školní zahrady – byly odstraněny jedovaté keře, vyfrézováno velké množství pařezů, odstraněny suché stromy. Postupně dosazujeme rostliny, keře a stromy vhodné do zahrady mateřské školy. Snažíme se o vytvoření vkusného, vesele barevného a estetického prostředí vyzdobeného dětskými pracemi, které také napomáhá ke zdárné a klidné adaptaci dětí na nové prostředí a také radostnému tvoření a fantazii dětí. V roce 2017 byly provedena kompletní rekonstrukce IV.třídy. Nové linolea, koberce, bylo odstraněno obložení zdí, nový nábytek, nová výdejna stravy včetně spotřebičů. Byla provedena rozsáhlá rekonstrukce ŠJ. Mateřská škola Jakubčovice prošla o prázdninách 2016 kompletní rekonstrukcí. Byly vyměněny okna a parapety, vstupní dveře, byly položeny nové podlahové krytiny, proběhla rekonstrukce zdravotnické (vyměněno veškeré odpadní a vodovodní potrubí), byly vytvořeny nové toalety včetně toalet pro tělesně postižené dítě a dítě dvouleté. Budeme se i nadále soustředit na nákup nových hraček a didaktických pomůcek tak, aby odpovídaly počtu dětí a jejich věku. Aby byly průběžně obměňovány a doplňovány. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, hygienické zařízení a vybavení pro edukaci a odpočinek dětí, vše je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům a počtu dětí. Na budovy mateřských škol navazuje zahrada, která je vybavena pískovišti, průlezkami, stoly, lavicemi, bylinnými zahrádkami, kompostérem, broukovišti, domečky, altánem. Toto vybavení umožňuje dětem aktivity pohybové i aktivity klidové, rozvíjí představivost, fantazii, povědomí o přírodě a dění kolem nás. V zahradách jsou průběžně doplňovány herní prvky, je dbáno na bezpečnost nářadí a náčiní – revize herních prvků. V roce 2017 proběhla celková rekonstrukce MŠ Kajlovec. Byly vyměněny okna, parapety, celková zdravotnická, kanalizace, byly položeny nová linolea, kachličky, dlažba, nové toalety a koupelna pro děti, celá MŠ byla vymalována.

3.2 Životospráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů. Velkou výhodou je školní jídelna v budově mateřské školy.
- Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů.

- Děti mají dostatek tekutin, sladkých i nesladkých v průběhu celého dne (PITNÝ REŽIM) na přístupném místě.
- Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly, cca 3hod.
- Děti nejsou nuceny do jídla – toto je nepřipustné, jsou ale motivovány, alespoň k ochutnání.
- Učitelé se sami chovají podle zásad zdravé výživy a poskytují dětem přirozený vzor.
- Děti jsou ráno přiváděny do mateřské školy zpravidla do 8.00 hodin, ale i déle, podle možnosti rodiny (většinou po dohovoru s učitelkou), nebo také dříve, dle požadavků a upozornění MŠ (výlety, jiné akce).
- Pobyt venku je každodenní, jeho náplň i délka je uzpůsobena počasí (kvalita ovzduší, či jiné přírodní překážky – mráz, náledí, vítr, déšť).
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity spánku a odpočinku jednotlivých dětí.
- Umožňujeme dětem dostatek pohybu ve vnitřních i venkovních prostorách MŠ. Odpolední odpočinek je uzpůsobený potřebě spánku dětí nebo jen klidu na lehátku. Dětem s nižší potřebou spánku je nabízen náhradní klidový program po krátkém 30 minutovém odpočinku/relaxaci, autogenním tréninku na lůžku. Dětem v posledním ročníku před nástupem do povinného vzdělávání, či dětem s odkladem školní docházky jsou nabízeny také edukační činnosti s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí.
- Nutit děti ke spánku na lůžku je nepřipustné.

3.3 Psychosociální podmínky

- Všichni zaměstnanci školy se snaží vytvářet dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.
- Většinou v září a říjnu umožňujeme nově přichozím dětem postupně se adaptovat na nové prostředí individuálním přístupem obou učitelek (pomoc provoz. zaměstnance), nově chůva.
- Od ledna 2016 funguje v naší MŠ a odloučených pracovištích „klubíčko Duháček“, kde mohou maminky navštívit naše mateřské školy v běžném provozu a prožít den s námi a svým dítětem. Umožňujeme maminkám, aby mohly své dítě lépe připravit na školu a dítěti, aby nepřišlo do cizího a neznámého prostředí.
- Všichni zaměstnanci respektují potřeby dětí – obecně lidské, vývojové, individuální. Jednají nenásilně, přirozeně, citlivě, navozují situace pohody a klidu. Nejen v režimu adaptace, ale po celou dobu pobytu dítěte v MŠ.
- Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážená mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný denní režim.

- Děti nesmějí být zatěžovány, či neurotizovány spěchem.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Rovněž podceňování a zesměšňování dětí je nepřipustné.
- Pedagogové zatěžují děti přiměřeně, v rámci jejich individuálních možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy.
- Počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při většině činností, děti však mají i možnost odmítnout činnost. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.
- Mělo by převažovat pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si. Dítě by mělo být alespoň v něčem vždy úspěšné.
- V dětech se snažíme rozvíjet vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.
- Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.
- Pedagogové sledují vztahy dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují (prevence šikany).

3.4 Organizace a provoz školy

Naše mateřská škola má celkem 7 tříd, z tohoto počtu jsou v Mateřské škole Hradec nad Moravicí 4 třídy, v nichž jsou děti rozděleny podle věku z důvodů prostorových podmínek a vybavení tříd. Na odloučených pracovištích jsou další 3 třídy, kde se jedná vždy o „jednotřídky“ se smíšenou věkovou skupinou dětí.

Celková kapacita je 185 dětí podle hygieny a podle prostoru.

Režim dne je z organizačních důvodů stanoven pro jednotlivé třídy a je pružně přizpůsoben aktuálním potřebám dětí. Je dostatečně dbáno na soukromí dětí, pokud mají potřebu uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se dění v mateřské škole, je jim to umožněno. Spojování tříd se děje pouze z nutnosti zajištění provozu. Vzhledem k organizaci a aktivitám vedenými pedagogickými pracovníky a znalostí provozních pracovníků, není spojování pro děti traumatem.

Děti do jednotlivých tříd docházejí do 8.30.hod. Pokud rodič přivádí dítě později, je důležité toto oznámit pedagogickým pracovníkům, z důvodu podávání ranní svačiny. Povinností zákonných zástupců a ostatních zplnomocněných osob je dovést dítě do třídy osobně, předat je pedagogickému pracovníkovi školy. U dětí do tří let je vhodný ranní filtr. To znamená, že rodič sdělí veškeré informace o dítěti pedagogickému pracovníkovi.(viz.příloha ŠVP)

Spontánní činnosti se prolínají ve vyváženém poměru s činnostmi didakticky zaměřenými a se zřetelem na osobnostně orientovaný model předškolního vzdělávání.

Významnou roli v procesu učení sehrává *spontánní sociální učení*, založené na principu přirozené nápodoby.

Didakticky zacílené činnosti jsou využívány k naplňování cílů RVP PV, ŠVP, TVP.

Pohybové aktivity:

- Zdravotně zaměřené cvičení (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací,dechová, relaxační)
- Pohybové hry
- Pohybové chvíle, hudebně pohybové činnosti a prvky jógy
- Didakticky cílené pohybové činnosti

- Dostatečné zařazování pohybu při spontánních hrách, pobytu venku
Pobyt venku: denně dle počasí (teplot, inverze) v rozmezí od 10:00hod-12:00hod. V příznivých klimatických podmínkách se výuka a činnosti přesouvají co nejvíce ven.

Pro pobyt venku se využívají prostory:

- Školní zahrada
- Vycházky do okolí
- Les v blízkosti školy

Údržba zahrady: dle potřeby sekání trávy, údržba okrasných rostlin, údržba bylinné zahrádky, zakrývání pískovišť, rosení pískovišť (viz.Provozní řád zahrad).

Způsob využití pobytu venku: spontánní i didakticky zacílené činnosti se zaměřením na získávání povědomí o okolním světě, přírodě, pro pohybové aktivity. (viz. příloha ŠVP Environmentální výchova a polytechnické vzdělávání).

Odpočinek, spánek:

Vychází z individuálních potřeb dítěte. Odpolední klid trvá zhruba od 12:00hod – 14:00hod. Děti po obědě odpočívají při čtení pohádek, příběhů. Po-té děti s nižší potřebou spánku postupně vstávají a jsou jim nabídnuty klidové činnosti tak, ať neruší děti, které spí. Mohou jimi být zájmové činnosti, klidné hry, edukační činnosti). Lehátka denně připravují a uklízí provozní pracovníce školy tak, že nejprve ustelou lůžkoviny, pyžamo složí dětem navrch, aby došlo k jeho provětrání a po-té lehátka a lůžkoviny uklidí na místo k tomu určené. Děti se aktivně na chystání i úklidu lůžkovin podílejí.

Stravování:

Je pro všechny MŠ připravováno v zařízení školní jídelny Hradec nad Moravicí, Smetanova 520. Na odloučená pracoviště je strava dopravována v termonádobách.

- Svačiny se podávají v době od 8:15hod – 9:00hod. Odpoledne od 14:00hod – 14:30hod.
- Dětem je připraveno dostatek nápojů a potravin, dle svých schopností si děti samy prostírají a samy se obsluhují – samy si mažou pečivo, vybírají si nápoj (druh-slazený, neslazený a množství), po svačině odnáší nádobí na místo k tomu určené.
- Obědy se vydávají od 11:30hod. – 12:30hod. Polévku a hlavní jídlo připravuje pracovníce výdeje stravy, popř. učitelka. Dítě má právo si žádat množství. Děti jsou k jídlu motivovány, nikoliv nuceny. Při obědě děti využívají dle svých schopností příbory. Po obědě si děti uklidí nádobí na místo k tomuto určené. Všichni zaměstnanci vedou děti k samostatnosti, malým dětem pomáhá učitelka dle potřeby.

Při onemocnění dítěte je možno odnést oběd 1den nemoci dítěte v jídlonosiči a to podle stanovených pravidel.

- Pitný režim:
Děti mají připraveny celý den ve třídách tekutiny v konvicích a své hrnečky, které po použití položí na tácek k tomuto určený. Konvice jsou průběžně doplňovány. Děti mají k dispozici sladký a nesladký nápoj. Starší děti se obsluhují samy, mladším dětem nalévá dospělý.
- Otužování:
Pravidelné větrání tříd.
Školnice sleduje vytápění tříd a reguluje topení.
Dostatečný pobyt venku
Kontrola vhodného oblečení dětí v MŠ i mimo MŠ.

3.5 Řízení Mateřské školy

Proces vedení je zaměřen na změny a pohyb v organizaci, vizi a hodnoty, strategické záležitosti, orientaci na výsledky, cíle a lidi. Jde o dosažení společné vize, či se k ní přiblížit. Jsou iniciovány nové struktury, postupy a cíle.

Proces řízení se váže ke zvládnutí každodenních nároků a operativě školního chodu. Řízení se především týká plánování, koordinace a organizování, kontroly a také evaluace.

- Povinnosti i pravomoc pracovníků školy jsou jasně vymezené a respektované.

- Ředitelka se snaží vytvářet na pracovišti pohodové prostředí s dobrou náladou.
- Zapojuje pedagogické pracovníce do řízení mateřské školy, přenáší na ně pravomoc, zajímá se o jejich názor.
- Vyzývá pedagogické pracovníce ke spoluúčasti na tvorbě školního programu, popřípadě řešení některých otázek.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, vzájemně si pomáhá, neprodleně a flexibilně řeší vzniklé překážky v práci (zastupování, ...).
- Plánování a tvorba třídního programu je tvořivá a funkční, akceptuje zpětné vazby (evaluace, hodnocení).
- Ředitelka kontroluje a vyhodnocuje práci zaměstnankyň, má zpracovaný určitý systém.
- Snaží se kontrolami více motivovat ke kvalitnější práci a ne zaměstnance stresovat .
- MŠ pravidelně spolupracuje se zřizovatelem i s ostatními organizacemi a institucemi zvláště v místě mateřské školy.
- Zaměstnanci zachovávají mlčenlivost v interních záležitostech školy. Snaží se o zvýšení prestiže a popularity školy nejen svou profesionalitou a odborností, ale zejména lidskostí, empatií a vstřícným přístupem v otázkách předškolního vzdělávání dětí.
- Zaměstnanci se snaží o vytvoření pozitivního klimatu školy.
- Je podporován zájem pedagogů o další odborný růst, který je jim dle finančních možností školy a plánu DVVP umožňován.
- Kontrolní činnost probíhá na úrovni reflexe, hodnocení, evaluace, hospitace.
- Ředitelku zastupuje zástupkyně ředitele

3.6 Personální podmínky

Pracovníci, kteří pracují v MŠ jako pedagogové

- Mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost.
- Nebo si ji doplňují.
- Všichni pedagogové mají o svůj odborný růst zájem a dále se vzdělávají.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým fungující na základě společně vytvořených pravidel, vzájemné tolerance a profesionality.
- Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče.

3.7 Spoluúčast zákonných zástupců

Stávající úroveň partnerských vztahů se zákonnými zástupci je dle analýzy vyhovující. Zákonné zástupce chápeme jako své nejdůležitější partnery a na vztazích s nimi nám velice záleží. Snažíme se o vstřícnou komunikaci s nimi.

- Zákonní zástupci jsou na nástěnkách a webových stránkách pravidelně informováni o dění ve školách.
- Mají možnost se účastnit různých akcí MŠ, oslavy významných dnů, jsou zváni na třídní schůzky s ukázkou práce s dětmi na „dny otevřených dveří“, projekt Klubíčko Duháček.
- Pedagogové pravidelně informují zákonné zástupce o jejich dítěti, o jeho individuálních pokrocích, domlouvají se s rodiči na společném postupu při výchově a vzdělávání – denně při příchodu a odchodu dětí ve třídách, v konzultačních hodinách, s ředitelkou po domluvě a na třídních schůzkách.
- Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- Pedagogičtí pracovníci nabízí zákonným zástupcům poradenství před vstupem dětí do základního vzdělávání formou individuálních pohovorů a besed na daná témata.

Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí.¹ Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření² při vzdělávání dětí;
- umožnit samostatnost dítěti dle jeho schopností a možností
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.
- **Viz. příloha RVP Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.**

¹ Např. v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou apod.

² § 16 odst. 2 školského zákona.

Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola podporuje vzdělávání dětí nadaných, rozvíjí je však rovnoměrně ve všech oblastech, ne pouze v oblasti nadání dítěte. Jsme zařazeni do sítě Menzy ČR a v naší MŠ máme i Hejného metodu matematiky (**viz.příloha RVP – Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných**).

4.Organizace vzdělávání

- Je stanovena Organizačním řádem MŠ
- Organizační strukturou MŠ
- Roční plán (dále RP) MŠ
- Přílohy ŠVP:
 1. Environmentální výchova a polytechnické vzdělávání
 2. Prevence sociálně patologických jevů u dětí
 3. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných
 4. Program pro děti do tří let věku

Organizace provozu MŠ – rozpisy - délka provozu a služeb MŠ jmenovité ustanovení učitelek na třídách

- Školním řádem MŠ
- Pracovním řádem zaměstnanců MŠ
- Směrnicemi MŠ – samostatné dokumenty

Podmínky přijímání dětí do Mateřské školy

Děti jsou do naší MŠ přijímány na základě správního řízení v souladu s § 165 odst.2 písm.b) zákona č.561/2004 Sb (školský zákon), vyhlášky č. 14/2005 Sb. o počtech dětí na třídách v pozdějším znění předpisu a na základě kritérií vyhlášených ředitelkou školy Hradec nad Moravicí, podle kterých bude postupovat při rozhodování o přijetí či nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole pro daný školní rok v případech, kdy počet žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání v daném roce překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu. Rozhodnutí o přijetí(nepřijetí) dítěte do mateřské školy musí obsahovat všechny náležitosti dle zákona č.500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů.Zákonní zástupci budu prokazatelně s kritérii na daný školní rok vždy včas seznámeni a mohou se v daném termínu k přijetí či nepřijetí dítěte vyjádřit.

Průběh přijímání dětí do MŠ

- vyhlášením zápisu / MMO /do MŠ na další šk. rok, nebo pokud dovolují volná místa i v průběhu roku
- stanovení kritérií zápisu do MŠ -daného školního roku
- doručením Přihlášky dítěte do MŠ- zákonnými zástupci
- vyzněním o přijetí po zápise dle stanovených podmínek zápisu
- vydáním Rozhodnutí o výsledcích přijímacího řízení - zařazení dítěte do MŠ –ředitelkou MŠ
- předáním Rozhodnutí o nepřijetí dítěte k PV zákonným zástupcům

Dle školského zákona se s účinností od 1. 9. 2016 předškolní vzdělávání organizuje *pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let³, nejdříve však pro děti od 2 let*. Tato věta se s účinností od 1. 9. 2020 mění takto: *Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let*.

³ Školský zákon umožňuje odložit povinnou školní docházku nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.

S účinností od 1. 1. 2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné.

Do MŠ jsou zpravidla přijímány děti na doporučení lékaře a při splnění podmínky §258/ 2005 o očkování dítěte zařazení do MŠ.

O podmínkách zápisu jsou rodiče informováni při zápise dítěte a ve Školním řádu MŠ, na webových stránkách školy.

Děti jsou zařazovány do tříd MŠ Hradec nad Moravicí/ 4třídy/ a to dle věkově blízkých ročníků . Na odloučených pracovištích jsou třídy smíšené.

MŠ naplňuje třídu zpravidla počtem 24 dětí s možností naplněnosti do 28 (udělená výjimka zřizovatele). MŠ zohledňuje při této naplněnosti kapacitu MŠ (materiálně technické, hygienické, personální a věkové složení a zvláštnosti dětí a dodržení stanovené kapacity MŠ).

Všem dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je zabezpečena nezbytná pedagogická podpora. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpurná opatření. Podpurná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpurná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpurných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.ve znění pozdějších předpisů. Pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.(viz. příloha ŠVP Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných).

Individuální vzdělávání §34b školského zákona: oznámí zákonný zástupce v době zápisu,nejpozději do konce května. Vzor žádosti je umístěn na našich www.mshradec.eu. Uskutečňuje se následně bez docházky do mateřské školy. Povinností zákonného zástupce je zajistit účast dítěte u ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech dle RVP PV a desatera předškoláka (nejedná se o zkoušku).Rodič může přinést i práce svého dítěte a obdrží pouze doporučení pro další postup při vzdělávání svého dítěte. Ověření bude probíhat druhý týden v listopadu a rodič bude vyrozuměn.

4.1 Složení tříd

MŠ Hradec nad Moravicí	1. třída Kuřátka – děti od 2-3let, 2 učitelky
	2. třída Žabky – děti od 4-5let, 2 učitelky
	3. třída Veverky – děti od 5-6let, 2 učitelky
	4. třída Medvědi – děti od 5-7let,2učitelky
MŠ Bohučovice	5. Třída – děti od 2-7let, 2 učitelky
MŠ Kajlovec	6. Třída – děti od 2-7let, 2 učitelky
MŠ Jakubčovice	7.třída – děti od 2-7let, 2 učitelky

Obsah vzdělání : TVP pro třídy -rozpracován do měsíčních a týdenních bloků a projektů ve shodě s ŠVP.

Ve vztahu mezi integrovanými bloky a vzdělávacími oblastmi z RVP PV platí, že bloky jsou tvořeny tak, aby „zasahovaly“ (integrovaly) všechny vzdělávací oblasti (s tím, že některá oblast může převažovat,

jiné se může blok dotýkat jen velmi okrajově); tyto bloky jsou tedy vzhledem ke vzdělávacím oblastem RVP PV *průřezové*.

Integrované bloky se vztahují k určitému tématu, vycházejí z praktických životních problémů a situací nebo jsou zaměřeny k určitým činnostem, k praktickým aktivitám apod.⁴ Mohou tak mít podobu *tematických celků, projektů či programů*.

Integrované bloky svým obsahem *vzájemně navazují, doplňují se, mohou se prolínat a přecházet plynule jeden do druhého a dítě je vidí v přirozených logických vztazích a životních souvislostech a tak jsou výsledky vzdělávání ještě účinnější*.

Metody a formy práce: frontální, skupinová práce, prožitkové učení, kooperativní učení, individualizace, spontánní sociální učení – princip přirozené nápodoby, hra, didakticky zacílená činnost, která je učitelem přímo, nebo nepřímo motivována.

Organizace provozu

- Délka provozu MŠ Hradec 6,15 – 16, 30 hod.
- Délka provozu MŠ Kajlovec 6,15 – 16,00 hod.
- Délka provozu MŠ Bohučovice 6,15 – 15,30 hod.
- Délka provozu MŠ Jakubčovice 6,15 – 16,00 hod.
- Scházení a rozcházení dětí- efektivní nástupy učitelek, **co největší překrytí v době řízených činností a při pobytu venku** – provozní doba - vytíženost
- Stanovení vedoucích učitelek MŠ na odloučených pracovištích MŠ
- Stanovení vedoucích učitelek pro začínající učitelky
- Pracovní doby, pracovní náplně práce, kompetence zaměstnanců
- Komunikační a kontrolní systém
- Ostraha MŠ
- Optimalizovat délku pobytu dítěte v MŠ s potřebami rodiny
- Zajistit plynulý chod školy a pružně reagovat na změny
- Orientační režim dne maximálně sladit s potřebami dětí dle věk. zvláštností / hra , vyváženost, biorytmus / pevné režimové momenty - doba jídla

4.2 PODMÍNKY ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ DĚTÍ A JEJICH OCHRANY PŘED SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝMI JEVY A PŘED PROJEVY DISKRIMINACE, NEPŘÁTELSTVÍ NEBO NÁSILÍ

Péče o zdraví a bezpečnost dětí při vzdělávání

Mateřská škola vykonává dohled nad dítětem od doby, kdy je pedagogický pracovník převezme od jeho zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do doby, kdy je učitelka MŠ předá jeho zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě. Předat dítě pověřené osobě lze jen na základě písemného pověření vystaveného zákonným zástupcem dítěte.

K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo území mateřské školy stanoví ředitelka mateřské školy počet učitelek tak, aby na 1 učitelku připadlo nejvýše

- a) 20 dětí z běžných tříd
- b) 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti se zdravotním postižením

Výjimečně může ředitel mateřské školy zvýšit počty dětí uvedené

- a) v odstavci 2 písm. a), nejvýše však o 8 dětí, nebo
- b) v odstavci 2 písm. b), nejvýše však o 11 dětí.

Při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitel mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k

⁴ Tím je naznačen i způsob jejich tvorby: je možno začít od tématu, od činností či od očekávaných výstupů.

právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy- provozní pracovnice poučené o dodržování bezpečnosti při činnostech a dohledu nad dětmi.

Při zajišťování zotavovacích pobytů, popřípadě výletů pro děti určí ředitel mateřské školy počet učitelek tak, aby byla zajištěna výchova dětí, včetně dětí se zdravotním postižením, jejich bezpečnost a ochrana zdraví.

Při vzdělávání dětí dodržují učitelky pravidla a zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které pro tuto oblast stanoví platná školská a pracovněprávní legislativa.

Zejména vzhledem k ochraně zdraví ostatních dětí **může** pedagogický pracovník, pokud má při přebírání dítěte od zákonného zástupce nebo jim pověřené osoby podezření, že dítě není zdravé, **požádat** zákonného zástupce o **doložení zdravotní způsobilosti dítěte** ke vzdělávání formou předložení potvrzení od ošetřujícího lékaře.

Také při nástupu dítěte po jeho onemocnění si může vyžádat pedagogický pracovník od zákonného zástupce dítěte písemné potvrzení od ošetřujícího lékaře, že dítě je zdravé a může být v kolektivu ostatních dětí v případě zjevného **nedoléčení dítěte**.

Rodiče mohou děti do mateřské školy vodit pouze tehdy, pokud jsou **zcela zdravé** a nemají žádné příznaky nemoci či infekce. Trvalý kašel, průjem, zvracení, přetrvávající rýma, červené spojivky očí a podobné příznaky jsou příznaky nemoci, i když děti nemají teplotu! Škola není na izolaci nemocného dítěte od kolektivu zařízena ani stavebně ani personálně, a proto v případě zjištění příznaku nemoci u dítěte okamžitě informujeme rodiče a požadujeme jeho vyzvednutí ze skupiny dětí.

Pedikulóza (dětské vši)– jedná se o infekční onemocnění . Zákonný zástupce je povinen nahlásit MŠ výskyt vši u dítěte a zajisti patřičné ošetření . Dítě bez odstranění vši nemůže být přijato ke vzdělávání a pobytu v MŠ- § 22 odst. 3, písmeno b) Školského zákona.

Rodiče mají povinnost oznámit učitelce ve třídě jakékoliv skutečnosti, které se týkají zdravotního stavu dítěte a které se udály i mimo MŠ (alergie, mdloby, nevolnost, úraz...) a podat zprávu v případě výskytu přenosné infekční nemoci v rodině (neštovice, žloutenka, mononukleóza, virový zápal plic apod.) či informaci o výskytu vši u dětí.

Léky a léčebné prostředky (kapky, masti, léky) ve škole nepodáváme, s výjimkou nařízení lékaře a podepsanou dohodou se zákonným zástupcem dítěte, s přesným dávkováním a názvem léku.

Písemně budou pověřeny k tomuto pedagogické pracovnice.

Zejména při dále uvedených specifických činnostech, které vyžadují zvýšený dohled na bezpečnost dětí, dodržují pedagogičtí pracovníci i ostatní zaměstnanci následující zásady, podrobněji popsané v dalších směrnících školy, zejména směrnici k výletům, školám v přírodě a BOZP, hromadná přeprava, pravidla pohybu po budově MŠ, zajištění nadstandardních aktivit MŠ aj.:

Při přesunech dětí při pobytu mimo území mateřské školy po pozemních komunikacích se pedagogický dozor řídí pravidly silničního provozu, zejména

- kde není chodník nebo je-li neschůdný, chodí se po levé krajnici, a kde není krajnice nebo je-li neschůdná, chodí se co nejbližší při levém okraji vozovky. Chodci směřjí jít po krajnici nebo při okraji vozovky nejvýše dva vedle sebe. Při snížené viditelnosti, zvýšeném provozu na pozemních komunikacích nebo v nebezpečných a nepřehledných úsecích směřjí jít chodci pouze za sebou. Děti mají reflexní vesty a učitelka terčík.

b) pobyt dětí v přírodě

- využívají se pouze známá bezpečná místa, pedagogičtí pracovníci dbají, aby děti neopustily vymezené prostranství

- pedagogičtí pracovníci před pobytem dětí zkontrolují prostor a odstraní všechny nebezpečné věci a překážky (sklo, hřebíky, plechovky, ostré velké kameny apod.)

c) sportovní činnosti a pohybové aktivity

- před cvičením dětí a dalšími pohybovými aktivitami, které probíhají ve třídách, popřípadě v jiných vyčleněných prostorách v objektu budovy mateřské školy nebo probíhají na venkovních prostorách areálu mateřské školy, kontrolují pedagogičtí pracovníci školy, zda prostory jsou k těmto aktivitám dostatečně připraveny, odstraňují všechny překážky, které by mohly vést ke zranění dítěte a při použití tělocvičného načiní a náradí kontrolují jeho funkčnost a bezpečnost
- pedagogičtí pracovníci dále dbají, aby cvičení a pohybové aktivity byly přiměřené věku dětí a podle toho přizpůsobují intenzitu a obtížnost těchto aktivit individuálním schopnostem jednotlivých dětí

d) pracovní a výtvarné činnosti

- při aktivitách rozvíjejících zručnost a výtvarné citění dětí, při kterých je nezbytné použít nástroje jako jsou nůžky, nože, kladívka apod., vykonávají děti práci s těmito nástroji za zvýšené opatrnosti a výhradně pod dohledem pedagogického pracovníka školy, nástroje jsou zvlášť upravené (nůžky nesmí mít ostré hroty apod.)

Zákonní zástupci nesou zodpovědnost za své dítě i po dobu, kdy je ve škole :

- odpovídají za to, co mají děti v šatních skříňkách, učitelky nejsou povinny kontrolovat obsah skříněk, zda neobsahují nebezpečné věci (ostré předměty, léky, apod.)

- rodiče plně odpovídají za oblečení a obutí svých dětí a za věci (šperky, knížky, hračky, potraviny), které si dítě bere s sebou do školy (mohou např. zapříčinit úraz dítěte).

Škola je po celou dobu svého provozu uzamčena, rodiče si sami otevírají bezpečnostním elektronickým kódem. **Je nepřístupné otevřít hlavní dveře MŠ jinému dítěti** a to ani na požádání dítěte nebo dospělého.

Další dokumenty o BOZP : MŠ má vypracovaný dokument o bezpečnosti dětí, o poučení dětí při různých činnostech, má vytipované možné rizika možného úrazu, chování při činnostech.

Evidence školního úrazu :

Školním úrazem je úraz, který se stal dítěti při výchově a vzdělávání a při činnostech, které s nimi přímo souvisejí. Výchovnou a vzdělávací činností je účast dětí při výchovné a vzdělávací práci školy, ve škole od vstupu dětí do prostor školy až do odchodu z nich, a každá činnost vyplývající z přímé souvislosti s tím. Školním úrazem je rovněž úraz, který se stal dětem při akcích konaných mimo školu, organizovaných školou a uskutečňovaných za dozoru pověřené odpovědné osoby. Jedná se zejména o úrazy dětí na vycházkách, výletech, zájezdech, exkurzích. Školním úrazem není úraz, který se dětem stane na cestě do školy a zpět, nebo na cestě na místo nebo cestou zpět, jež bylo určeno jako shromaždiště mimo areál školy při akcích konaných mimo školu.

Vyhotovení záznamu o úraze se řídí vyhl. č.64/2005 Sb. v pozdějším znění - vyhláška č.57 ze dne 12.2.2010 (evidence úrazů).S účinností k 1.4.2016 je možné zadávat formuláře týkající se úrazů pouze v systému InspIS DATA.

V ostatních otázkách BOZP se škola řídí svojí směrnicí k BOZP, která je součástí školního řádu a metodicky vychází z Metodického pokynu MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a

studentů ve školách a školských zařízeních zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 22.12.2005, čj. 37014/2005-25.

4.3 Ochrana před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

Důležitým prvkem ochrany před sociálně patologickými jevy je i výchovně vzdělávací působení na děti již předškolního věku zaměřené na zdravý způsob života. V rámci školního vzdělávacího programu jsou proto děti nenásilnou formou a přiměřeně k jejich věku a schopnostem pochopit a porozumět dané problematice seznamovány s nebezpečím drogové závislosti, alkoholismu, kouření, virtuální závislosti (počítače, televize, video) vandalismu, a jiných forem násilného chování a jsou jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu.

V rámci prevence před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí provádí učitelky mateřské školy monitoring vztahů mezi dětmi ve třídních kolektivech s cílem řešit případné deformující vztahy mezi dětmi již v jejich počátcích a to ve spolupráci se zákonnými zástupci, případně za pomoci školských poradenských zařízení.

Důležitým prvkem prevence v této oblasti je i vytvoření příznivého sociálního klimatu mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a učitelkami a mezi učitelkami a zákonnými zástupci dětí.

MŠ má vypracovaný plán jako součást ŠVP

- Odpovědnost pedagogů za bezpečnost dětí po celou dobu pobytu dětí v MŠ od převzetí dětí do vyzvednutí rodiči nebo jimi pověřenými zmocněnci
- Mimo území školy učitelka zodpovídá za max. 20 dětí
- Učitelky se v době pobytu překrývají a v případě potřeby děti rozdělí tak, aby byla zajištěna jejich bezpečnost
- Systém bezpečnosti na ŠZ a vymezení zodpovědnosti učitelek
- Při nebezpečných činnostech určí ředitelka takový počet dospělých, aby zajistila bezpečnost (sezónní činnosti- výlety, Šk.v přírodě, plavání apod.)
- Zmocnění o předání dítěte jiné osobě než rodičům musí být písemné
- V době zájmové aktivity zodpovídá za děti přebírající učitelka MŠ do předání zpět třídní učitelce
- Učitelky sledují asociální chování mezi dětmi –šikanu-a jsou povinny ji řešit.
- Prevenci provádí v programech se záměry oblasti soc. patol. jevů
- Budova MŠ je v době od 9,00 do 12,00 a 12,30- 14 ,00 hod. uzamčena
- Návštěvy a ostatní musí použít zvonku
- Děti jsou pojištěny (úrazové poj.zřizovatel)
- Pravidelně se provádí revize TV a ŠZ, kontrolu hraček a pomůcek zajišťuje učitelka třídy,školnice.
- Učitelky jsou povinny nosit na vycházky terčík (děti reflexní vesty situace – mimo komunikace pro chodce)a přecházet na přechodech pro chodce
- Pravidelně poučovat děti o bezpečnosti chování a prokazatelně ji evidovat –třídní knihy
- Všechny zdravotní změny si sdělovat i při střídání služby , evidovat a vyrozumět rodiče
- Ostatní pokyny dle samostatných pokynů, směrnic BOZP PO

5.Charakteristika školního vzdělávacího programu

Kam směřujeme : vize školy

V souladu s principy kurikulární politiky, důkladnou analýzou práce mateřské školy a po zhodnocení výsledků pedagogické práce s přihlédnutím k tomu, jaké máme možnosti a jak jsme vnímání rodičovskou veřejností se ztotožňujeme se stěžejním cílem programu „**Škola podporující zdraví**“. S využitím poznatků tohoto programu budeme děti učit postojům, které spočívají v úctě ke zdraví a k praktickým dovednostem chránícím zdraví. Vzhledem k oblasti kde se mateřské školy nachází –jsou obklopeny krásnou přírodou a lesy, se budeme soustředit na environmentální vzdělávání a díky budoucím možným pracovním příležitostem na technické a polytechnické vzdělávání dětí.

Naším hlavním cílem je šťastné a spokojené dítě. To pro nás znamená spolupodílet se na výchově a vzdělávání zdravého, vyrovnaného člověka, který si váží nejen sám sebe, ale i druhých lidí.

„Uvědomí-li si člověk svou jedinečnost na tomto světě, pochopí ji jako odpovědnost k vnějšímu prostředí, živým organizmům, ostatním lidem i vůči sobě samému.“ Šťastné dítě, kterému jsme nasadili „brouka do hlavy“ je náš cíl.

Zdravá mateřská škola je jedním z moderních projektů. Hlavním koordinátorem a garantem projektu je od roku 1996 Státní zdravotní ústav. Za hlavní pokládá „zdravé“ pojetí výchovy a vzdělávání – vytvořit zdravé prostředí, zdravé mezilidské vztahy i osvojení životních návyků a dovedností, jež budou považovány za zdravý způsob života.

Chceme

- přispět ke zdravému životnímu stylu dítěte
- dosáhnout harmonického rozvoje pohybových dovedností dětí
- dodržovat správnou životosprávu
- vytvořit co nejpodněnější prostředí
- klást důraz na individualitu dítěte, jeho prožívání, možnosti a potřeby, sebedůvěru, sebejistotu

a) Integrovaní principy podpory zdraví:

Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa

- vyhledávat u dětí skryté potřeby a uspokojovat je
- učit děti popsat, pojmenovat a chápat své potřeby
- respektovat různou potřebu individuálního přístupu (užívat model přirozených lidských potřeb podle A. Maslowa)
- dbát na vytváření podmínek pro uspokojování individuálních potřeb zaměstnanců MŠ

Rozvíjení komunikace a spolupráce

- upevňovat používání pozitivní formy komunikace jak verbální, neverbální i činem (nepřípustné je ironizování, hodnocení a skrytá manipulace – totéž je samozřejmostí v komunikaci mezi dospělými)
- dodržovat zásady naslouchání (podle V. Satirové)
- projevit účast otázkami
- být empatický
- užívat prostředky vedoucí k vědomé spolupráci
- udržovat bezpečné prostředí a dohodnutá pravidla
- dítě přijímat bezpodmínečně ze strany učitelky i dětí
- vidět svět očima druhých
- dávat prostor k vyjádření vlastního názoru
- realizovat komunitní kruh s jeho pravidly

b) Zásady podpory zdraví:

Učitelka podporující zdraví

- oživovat komunikační dovednosti vzájemnou interakcí
- vzájemná hospitace pedagogických zaměstnanců
- ztotožnění se s programem jako podmínkou práce v MŠ
- uvědomovat si, že učitelka ve zdravé MŠ ovlivňuje okolí nejen vzděláváním, ale svou osobností celkově (humor, nadhled, sebereflexe, radost ze života, pozitivní přístup, vyrovnanost, zdravé sebevědomí, vstřícnost a velkorysost – to otvírá srdce)
- přizpůsobovat výchovně-vzdělávací proces aktuální situaci, netrvat za každou cenu na dosažení vytyčeného cíle

Věkově smíšené skupiny

- snažit se o integraci ve všech třídách – tím docílit zlepšení životních podmínek dětí i učitelek
- dovybavovat třídy hračkami a didaktickými pomůckami pro všechny skupiny dětí

Rytmický řád života a dne

- stanovit smysluplná a dětem srozumitelná pravidla
- zintenzivnit ranní přivítání s každým dítětem podáním ruky
- dbát na klidné a plynulé přesuny do tříd
- dodržovat dostatečnou délku pobytu dětí venku – včasný odchod

Tělesná pohoda a volný pohyb

- vést rodiče k úměrnému oblékání dětí (dětí učíme hlídat si svou termoregulaci)
- neustále zvyšovat bezpečnost dětí – především na školní zahradě

Zdravá výživa

- zorganizovat ochutnávku zdravé výživy a zařazovat nové potraviny
- udržovat zvýšený příjem čerstvého ovoce a zeleniny a nabízet širokou nabídku nápojů
- děti samy si volí množství jídla

Spontánní hra

- volný přístup k hračkám, které musí být v jejich dosahu a dohledu
- měníme-li prostředí a podmínky hry, činíme tak jen za spoluúčasti dětí
- dávat dost času k dokončení hry, k pokračování ve hře, dbát na uchování výtvorů hry, neuklízet bez souhlasu dítěte
- nevstupovat dítěti do hry, s dostatečným předstihem upozorňovat dítě, že bude potřeba hru ukončit či přerušit
- umožnit zapojení rodičů do hry, pokud si to přejí
- respektovat, že dítě má právo hru odmítnout, a umožnit dítěti hrát si samo

Podnětné věcné prostředí

- obohatit instrumentář o Orffovy rytmické i melodické nástroje
- průběžně zútlňovat prostředí třídy
- hlídat přetápění místnosti
- nepřijímat zjevně nemocné děti

Bezpečné sociální prostředí

- nekompromisně přistupovat k případným projevům nevyzrálého chování mezi dospělými (ironizování, podezíravost, podsouvání, skrytá manipulace, hodnocení)
- neslibujeme odměnu za správné chování, vyvarujeme se všeobecných pochval

Participativní a týmové řízení

- zaměřit se na dodržování zásad vyzrálé komunikace a upozorňovat nekompromisně na případné nedostatky v této oblasti
- podporovat zaměstnance ve všech aktivitách spojených s rozvojem školy
- vedení školy bude hledat a prosazovat nová řešení nastolených problémů

Partnerské vztahy s rodiči

- třídní schůzky v jednotlivých třídách
- nabízet rodičům zapůjčení odborné literatury a kontakty na odborníky
- využívat vstřícných nabídek rodičů na pomoc (zahrada, pomoc při výletech, papíry, hračky, vybavení MŠ a výtvarné potřeby)
- písemně oceňovat pomoc rodičů v šatnách, na webu mš

Spolupráce mateřské školy a základní školy

- seznamovat se s programy ZŠ v okolí
- účastnit se akcí dětí ze ZŠ
- zpracovat elektronickou prezentaci MŠ
- poskytnout ZŠ informace o naší MŠ

Začlenění mateřské školy do života obce

- prezentovat naši školu akcemi v obci, budovat nové tradice,
- nabídka neformální návštěvy s možností zapojení se do výchovně-vzdělávacího procesu
- zpracovat prezentaci MŠ v elektronické podobě

Hlavním a prvořadým úkolem předškolního vzdělávání je doplnit rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených *podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení*. Mateřská škola smysluplně *obohacuje denní program dítěte* v průběhu jeho předškolních let a poskytuje dítěti *odbornou péči*. Usiluje o to, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly stavěny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky i společensky hodnotném základě, a aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání.

Předškolní vzdělávání má *usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu*. Naším úkolem je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.

Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré *předpoklady pro pokračování ve vzdělávání* tím, že za všech okolností budou *maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí* a bude tak každému dítěti umožňováno dospět v době, kdy opouští mateřskou školu, k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná.

Mateřská škola do svého edukačního programu zařazuje prevenci vadné výslovnosti a logopedickou nápravu vadné výslovnosti pod vedením učitelky Bc. Karin Fričové. Dále zařazujeme základy motorických a grafomotorických dovedností a propedeutiku psaní, Hejného metodu matematiky, metodu Menzu NTC, prvky programu Začít spolu, při čtení pohádek využíváme prvky autogenního tréninku. Pořádáme plavecké kurzy, do programu jsou zařazeny výtvarné činnosti v keramické dílně. Základy cizího jazyka – angličtiny, jsou do programu zařazeny plošně – hrou.

Zaměřujeme se na environmentální vzdělávání a prevenci rizikového chování u dětí.

Uplatňujeme osobnostně orientovaný model předškolního vzdělávání.

- Prevence sociálně patologických jevů u dětí:

Cílem programu je dát dětem základy prosociálního chování, zajistit prevenci šikany, násilí a jiných sociálně patologických jevů a tím zabezpečit budoucí společenské začlenění dětí. Vytvářet vzájemně pozitivní vztahy a klima ve škole.

- Environmentální výchova a polytechnické vzdělávání

Jde spolu ruku v ruce. Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového rozsahu a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí.

- Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga je co nejlépe začlenit dítě do skupiny dětí a pomalu jej vést k samostatnosti.

- Program pro děti do tří let věku

Záměrem je nastínit výchovu a vzdělávání dětí od 2 do tří let věku, specifika a potřeby těchto dětí.

5.1 Vzdělávací cíle, záměry, filosofie :

- jít započatou cestou a rozvíjet image organizace na všech úrovních tak, aby to bylo pro nám svěřené děti, jedinečné období jeho úseku života a nebylo promarněno
- Hlavní cíle RVP PV v oblastech učení, příležitostí, hodnot, samostatnosti naplnit a dovést každé dítě co nejbližší k výstupním klíčovým kompetencím
- zajistit soulad a propojenost cílů na všech úrovních (MŠ, ŠVP, TVP a oblastí vzdělávání tak, aby se naplnil smysl předškolního vzdělávání
- vytvořit podmínky pro dívky a chlapce – uvědomění genderové identity a umožňující naplnění předškolního vzdělávání- vybavenost MŠ(dle složení tříd MŠ – pro chlapce a dívky) a organizace MŠ .
- každodenním celistvým působením na dítě připravovat na další úsek života vstup do ZŠ a na život jako celek, položit základy celoživotnímu vzdělávání
- ke každému dítěti přistupovat s láskou, citem a pochopením a důvěrou v jeho schopnosti
- programem a činnostmi dítě motivovat k aktivnímu a tvořivému přístupu k životu s uvědoměním si své vlastní hodnoty i hodnot ovlivňujících spokojený život
- udělat vše pro trvalou vzpomínku na období v MŠ i na p. učitelky
- získat si důvěru v naši práci u rodičů dětí, okolí MŠ i města- vytváření centra společenského života v v místě MŠ
(akce MŠ v rámci ročních období, svátků – výstavy veřejné i MŠ, účast na životě města – soutěže vyhlášené městem, veřejné prezentace)

Obsah vzdělávání :

Obsah vzdělávání vychází z RV P MŠMT manuálu ŠPV a TVP, ze současných trendů a cílů předškolní výchovy a vzdělávání.

Vzdělávací nabídka zahrnuje integrované bloky - rozpracované do tříd MŠ(TVP)- vedoucí k získávání výstupních klíčových kompetencí.

Okruhy činností jsou praktické i intelektové, doplněny projekty a programy.

Plánování činností s pohledu vývojového, vzdělávacího, osobnostního/ inteligence, temperament, nadání, jedinečnost/

Priority vzdělávání

Individualizace vzdělávacího procesu — činnostmi a volba stylu učení, nabídky příležitostí dle typu inteligence, zájmu a schopností dítěte – centra hry a činností skup. práce k dosažení daných kompetencí

Integrovaná činnost - celistvé, prožitkové učení, prolínání oblastí

- respektování přirozeného vývoje a života dítěte - vývojové etapy – skupiny dětí ve třídě
- propojenosti a prolínání stanovených pěti oblastí i podmínek / RVP – ŠVP-TVP/
- dovést dítě k předpokládaným kompetencím na konci docházky do MŠ a k plynulému přechodu do ZŠ
- Je rozpracován konkrétně na daný školní rok
- témata, integrované bloky, měsíční podklady pro zpracování týdenních plánů integrovaných bloků, projektů a programů v TVP- dílčí cíle, výstupy kompetence, rizika
- Situace MŠ –roční období a tradice a svátky, akce s rodiči, partnery MŠ, veřejností
- Je pravidelně hodnocen a evaluován učitelkami, dětmi a rodiči

Prostředky a realizace:

- model výchovy - osobnostně orientovaný
- vytvoření prostředí pohody - tělesné, psychické a sociální vztahy a potřeby /Maslow/
- hygiena, estetika, bezpečnost a klima prostředí
- hra a činnosti, zájmové aktivity
- motivace, nové formy a způsoby práce -prožitkové učení, dramatika pokusy a experimenty, smyslové vnímání
- hromadná práce s důrazem na individualizaci, práce ve skupinkách a individuální přístup
- diagnostika dítěte – Systém diagnostiky
- speciální pedagog. přístup –v případě potřeby dítěte (integrované dítě, nadané dítě)
- odbornost učitelek- metodická obratnost, systém doplňování v DVVP
- osobní příklad učitelky –autentičnost
- akce školy- spoluúčast rodičů,
- spolupráce se ZŠ a partnery, veřejností – prezentace MŠ

5.2 Formy a metody práce

Formy vzdělávacích činností jsou voleny podle:

- Vztahu k osobnosti dítěte, individuální, párové, skupinové, frontální nebo individuální práce
- Podle charakteru prostředí (ve třídě, na školní zahradě, v okolí školy nebo na jiných místech)
- Metody jsou voleny:
- Slovní, monologické, dialogické, názorně demonstrační, praktické, pracovní grafické a činnostní
- Z hlediska aktivity dítěte sdělovací, samostatné, činnostní
- Z hlediska myšlenkových operací – srovnávací a analyticko-syntetické
- Metody motivační, fixační, diagnostické a aplikační
- Rovnoměrně se střídají činnosti spontánní a didakticky zacílené

6.Vzdělávací obsah

Vychází z rámcových cílů-záměrů předškolního vzdělávání a směřuje k utváření základů klíčových kompetencí.

6.1 Rámcové cíle předškolního vzdělávání (formulované jako záměry)

Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznávání

- Rozvíjení tělesného i duševního zdraví dítěte
- Utváření povědomí o okolním světě, lidech, kulturách a odlišnostech mezi nimi, chápat je tolerovat
- Podněcování zájmu dětí aktivně poznávat věci a jevy kolem nás
- Upevňování schopností a dovedností, které dítěti usnadňují proces jeho dalšího rozvoje učení
- Systematické rozvíjení řeči dítěte, schopnosti vyjádřit své potřeby, touhy, dorozumět se s vrstevníky, dospělými

Osvojení si základních hodnot, na nichž je založena naše společnost

- Rozvíjení schopností komunikace, spolupráce, spolupodílení se na činnostech, rozhodnout se
- Vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty
- Předávání našeho kulturního dědictví v rozsahu dětských schopností a možností
- Rozvíjet hodnoty soucítění, solidarita se slabšími a ohroženými, péče o druhé a ohled na ně, hodnota nedotknutelnosti lidských práv

Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- Rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- Vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- Vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (spolupracovat, spoluodpovídat, tolerovat)
- Vést dítě k odpovědnosti, k uvědomění, že může svou životní situaci ovlivňovat, jednat svobodně, ale za svá rozhodnutí a činy také odpovídá

To vše na úrovni předškolního dítěte, elementárních možnostech jeho chápání, vidění světa i přirozených okolnostech a životních souvislostech ve kterých vyrůstá.

6.2 Klíčové kompetence (formulované jako výstupy)

- **Kompetence k učení**
- **Kompetence k řešení problémů**
- **Komunikativní kompetence**
- **Sociální a personální kompetence**
- **Činnostní a občanské kompetence**

6.2.1 Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

6.2.2 Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

6.2.3 Komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

6.2.4 Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

6.2.5 Činnosti a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

7. Vzdělávací program

Vzdělávací program je uspořádán do čtyřech integrovaných bloků na základě 4 ročních období. Obsah bloků je obecně zpracován a dále konkretizován v třídních plánech a projektech s ohledem na charakter období, tradice, věkového specifika každé třídy, nebo řešení pedagogického problému ve třídě. Program naplňuje osobnostně orientovaný model předškolního vzdělávání. Respektuje věk dětí, jejich zvláštnosti a jedinečnost. Respektuje zásady primární prevence sociálně patologických jevů, environmentálního vzdělávání, seznamuje se zásadami zdravého životního stylu. Je zajišťována logopedická prevence, logopedie, i příprava k budoucímu osvojení cizích jazyků – AJ.

Učitelkám je dána možnost pracovat s integrovanými celky opakovaně, postupovat od jednoduššího ke složitějšímu, vracet se, prolínat jednotlivé celky, vzájemně kombinovat, doplňovat, střídat a měnit s ohledem na okamžitou situaci a potřebu.

V posledním roce před nástupem do základního vzdělávání lze prohlubovat a obohacovat již získané vědomosti, dovednosti a návyky. Čím úplnější a dokonalejší bude propojení všech oblastí vzdělávání a zároveň i podmínek, za kterých probíhá, tím bude vzdělávání přirozenější, účinnější a hodnotnější.

Smyslem vzdělávání v naší mateřské škole je otevřít dětem mysl, nasadit jim „brouka do hlavy“.

Obsah vzdělávání je čerpán z pěti oblastí RVP pro děti předškolního věku

- Dítě a tělo
- Dítě a psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

Obsah vzdělávání a časový plán je určen pro děti zpravidla 3-7 let a jejich věk zvláštnosti fyzické, psychické a sociální vyspělost, tempo a složení třídy a jeho součástí jsou i průběžné vzdělávací cíle a doplňující výchovné oblasti- environmentální, rodinná výchova, dopravní výchova s dílčími cíli, pedagog. záměry a nabídkou činností – roční plán MŠ

Environmentální výchova (RP, příloha ŠVP)

Návaznost pedagogických záměrů a dílčích výstupů, směřujícím ke klíčovým kompetencím dětí, zásady pedagog. práce jsou dány orientačním měsíčním plánem tříd.

Konkrétní pedagogický záměr a nabídka činností je rozpracována v týdenním plánu tříd – záměry, akce, činnosti, individualizace, apod

7.1 Předpokládané integrované bloky

7.1.1 Duhový svět na Jaře

Charakteristika období v MŠ

Změny v přírodě – probouzení přírody, příchod jara na zahrádky, změny počasí, klíčení nového života, zvířata – mláďata (domácí, lesní), láska ke knihám a literatuře, lidové tradice – vynášení Zimy, Velikonoce, pozorování práce lidí, řemesla, rozkvetlé jarní květiny, barevnost, rozpuk stromů- kvetoucí stromy, zpěv ptáků, hry na jarním slunci, zvuky přírody, voda, les, drobní živočichové, hmyz. Tradice různých svátků např. tradice svátku matek.

Příležitosti k učení

Rozšiřování slovní zásoby o nová slova, seznamování s literaturou- moudrosti lidové slovesnosti pranostiky, básně, písně, prohlubování úcty k práci lidí, seznamování s písněmi o jaru, poslech hudby vnímání krásy jara a přírody, poznávání změn počasí, jevů vnímání barevnosti, poznávání svátků, tradic kraje, regionu, prohlubování fyzické schopnosti a pohyb. dovednosti, poznávání ročních období, rozšiřování vnímání všemi smysly, rozšiřování poznatků o zvířatech- zvířata a jejich mláďata, ptactvo.

Praktické činnosti

pozorování – pěstitelské práce klíčení, rychlení, setí, sázení - evvo činnosti- projekty, pracovní pomůcky a nářadí. Pozorování růstu rostlin, potřeb, pozorování živočichů a hmyzu, význam vody, počasí, barvy, literatura, paměť – písně a básně pro programy k svátku matek, pohybové improvizace, přirozený pohyb ŠZ – rozvoj hrubé motoriky – turistika, výlety, oblast akcí a činností EVVO, tradice v městě.

Příležitosti k hodnotám

Úcta k novému životu, přírodě, práci a lidové slovesnosti, vnímání krásy- probouzející se příroda – život. Vztah a péče člověka o přírodu, život. Láska, radost, emoce. Rozpoznání nebezpečí a ostražka před nebezpečím.

Příležitosti k samostatnosti

Pomáhat při péči o přírodu, rostliny, rozhodovat se o pomoci druhým, pečovat o knihy, podílet se na výrobcích k estetizaci prostředí MŠ, zvládat drobné pracovní úkony, sledovat a plnit samostatné úkoly a pokyny. Aktivita vlastní účasti v činnostech všech oblastí, komunikace o nových vjemech, poznání, vl. zkušenostech a zážitcích, společně se domlouvat o činnostech, pracovních postupech a hrách, uplatňovat vlastní tvořivost, fantazii a řešení.

Respektování pravidel činností- výlety, voda, pohyb v přírodě, řešení neobvyklých situací v netradičním prostředí, samostatné plnění úkolů, vyřizování vzkazů hledání vlastních cest řešit a pomáhat, sólový projev, vnímání vlastní jedinečnosti a schopnosti.

7.1.2 Duhový svět v létě

Charakteristika období v MŠ

Čas letnic – přechod jara v léto letní aktivity – výlety, činnosti s vodou, dlouhé pobyty na ŠZ a v přírodě- poznávání okolí školy – příroda, naučné stezky, parky, řeky, jezero, blízká místa- hrad, ZOO- cizokrajná zvířata, hory apod. Čas oslavy MDD, chystání ukončení školního roku a loučení se školáky, loučení dětí – kamarádské vztahy, opouštění MŠ – vztahy s dospělými MŠ, cestování – dovolené, dopravní situace, setkávání s cizími místy – zeměmi apod.

Příležitosti k učení

Oblast cestování- objevování krás rodného města, okolí, podněcovat zvědavost ,systém dopravy, komunikace, poznávání zemí – charakteristika zemí-krásky , kultura, architektura , podnebí, života, různorodosti- řeč, tradice, zvyklosti, nebezpečí, nákupy, chování a pravidla v cizích zemích, ostražka, příroda EVVO – nebezpečí, rostliny, živočichové, pohyb- posilování zdatnosti

Příležitosti k získávání hodnot

Uvědomit si vztahy s kamarády, dospělými, sebeúctu, ochranu přírody, technické vymoženosti – úcta lidský potenciál pracovitosti a myšlení , technický pokrok.

Příležitost k samostatnosti

Orientace v novém prostředí, organizovat , domlouvat se, vymýšlet činnosti a hry v přírodě, ochrana zdraví a péče o ně.

7.1.3 Duhový svět na podzim

Charakteristika období v MŠ

Vzájemné poznávání –vztahy mezi dětmi a dospělými, v prostředí a organizaci MŠ – přijímání zvyklostí řádu MŠ , adaptace dětí na MŠ , jména své i kamarádů, p. učitelky, orientace v prostředí MŠ, rodina a vztahy ve třídě MŠ , bydliště dětí. Vzpomínání na prázdniny a dovolenou, ústup léta - změny počasí ústup slunečního svitu, ranní chlad , seznamování s místy kde žijí zvířata (les, kurník..).

Čas sklizně – zahrady, pole, přírodniny, listnaté stromy-jehličnaté stromy, změny počasí – vítr , chlad – pouštění draků, oslava svátků - vlajka , hymna. Pozorování podzimu - barvy podzimu, ptáci – havrani, podzimní práce člověka – zahrady, pole, svátek Dušiček. Rozdíl mezi městem a vesnicí.

Příležitosti k učení a poznání

Poznávání prostředí MŠ, rozlišení mezi lidmi, dětmi , poznávat svět kolem sebe, orientovat se v prostoru- posilovat komunikaci a řeč, vzájemně si pomáhat, přírodní jevy a zákonitosti- posun času, počasí, příroda apod. rozvíjet vztahy – kamarádství, s učitelkou a ostatními dospělými v MŠ, získávat nové informace o mimořádných situacích – umět vyhledat pomoc dospělých dětí apod. , přijímat nový řád života – MŠ , rozvíjet a dávat najevo emoce, nové písně, literární útvary básničky a říkadla k období podzimu – opakování toho, co děti umí po prázdninách.

Poznávání lidské práce – zemědělství ,pěstivatelství, sadařství –dopravní prostředky, nářadí, naslouchat zpěvu, hudbě a vnímat vztahy- národ, symboly, kultura, práce s encyklopediemi , rozlišení mezi lidmi, poznávat svět kolem sebe, orientovat se v prostoru- přírodním , rozvíjet řeč, vzájemně si pomáhat, znalosti a rozlišování ovoce a zeleniny- zdraví, poznávat přírodní jevy a zákonitosti- posun času , rozvíjet vztahy – péči o zvířata a přírodu, pracovní činnosti na ŠZ – hrabání listí ,materiály a odpady , získávat nové informace o mimořádných situacích- vítr , déšť ,rozvíjet a přijímat emoce,představy.

Příležitosti k poznávání hodnot společnosti a života

Sounáležitost- rodina, kamarádství - třídy MŠ, úcta k tradicím-oslava st. svátku Sv. Václav „ babí léto „radovánky –, poznávání moudrosti- krása a přírodní jevy „babí léto ,pranostiky,zvyky,úcta k lidské práci –ochrana a pomoc zvířatům, ochrana svého zdraví, přírody, respekt k životnímu prostředí, respekt k nebezpečným situacím, orientace v neznámém prostoru MŠ, ŠZ apod.

Sounáležitost- národ- vlajka , hymna , rodina, třídy MŠ, úcta k tradicím-oslava st. svátku ČR, podzimní radovánky – draci . Úcta ke stáří , k tradicím-úcta k zemřelým -svátek Dušiček , podzimní radovánky – hry s listím – radost přírodniny ,poznávání moudrosti- krása a přírodní jevy podzimu ,dary Země , pranostiky,zvyky,úcta k lidské práci – podzimní práce na polích, zahradách.

Příležitost k samostatnosti

Znalost – jmen kamarádů, bydliště – znalosti – volba kamarádů a činností, rozhodování o jednání k sobě sama a druhým , podílet se na činnostech- výrobky, jednání v různých problémových situacích – orientace, pomoc, Bydliště – znalosti – stát, vlajka, hymna, pokusy a experimenty- proudění vzduchu.

Úcta k sobě samému i k názoru a jednání k druhým(seznamování se s novými kamarády, Dušičky) , hovořit o svých zážitcích , podílet se na činnostech- nápady zpracování materiálů , výrobky- přírodní , pokusy a experimenty, hra s barvami, jednání v různých problémových situacích.

7.1.4 Duhový svět v zimě

Charakteristika období v MŠ

Čas tajemného očekávání , proměny počasí – deště střídají mráz a sníh , krátký dny a dlouhé večery, domácí pospolitosti, rozjímání a přípravy na oslavu slunovratu- tradice Adventu(Očekávání – legenda narození Ježíška) – věnec se svícemi – 4 týdenní očekávání , tradice Sv .Barbory - rychlení větévek, Sv. Mikuláš – světec a ochránce dětí- radostné mikulášské nadělování – setkávání s postavami Mikuláše, anděla a čerta, vánoční tvoření – aranžování- výzdoba MŠ – osvětlení MŠ , čas vůní ovoce a čajů, slavnostních pokrmů -vaření, pečení, přípravy drobných dárečků, koledování , dramatizace legend vánočních, četba vánočních příběhů, návštěvy koncertů, vánočních výstav a tvořivých dílen , pozorování tradičních nákupů – vánoční stromek a ryba (kapr), děj tradic města – městské vánoční trhy. Odmítání negativních a komerčních vlivů na tradice a vánoční prožívání (nákupy-finanční gramotnost).

Pozorování změn zimní přírody v životě lidí i zvířat, pozorování stop ve sněhu, seznamování se zimními sporty-nebezpečím, vnímání zimy všemi smysly.

Seznámení s různými druhy a formami pohádek (veršovaná pohádka, bajka..) s pohádkami z cizích krajů, poznávání různých druhů maňásků a loutek, rozvíjení představivosti a fantazie při dramatizaci a improvizaci masopustního veselí, příprava na zápis do ZŠ formou opakování znalostí barev, geometrických tvarů, pojmů před-za, první-poslední, nahoře-dole, vpravo-vlevo,procvičování a poznávání hlásek na začátku a na konci slova, tvorba rýmu a opačných významů slov, tvorba číselných i nečíselných řad, procvičování paměti a logického myšlení a prostorové orientace.

Pokračování období zimy ,tradic lidových zvyků (masopustu, zabíjačka, plesů a bálů) svátků – Valentýn,Hromnice ,seznamování s řemesly,poznávání lidského těla, podpora zdraví člověka-zdravé jídlo,potravinové řetězce, pozorování , rozšiřování znalostí a poznávání života zvířat a ptactva v zimě – starost o ně,krmítka.

Příležitost k učení

Poznávat tradice svého regionu i ostatních krajů, učit se tancům, pranostikám, říkadlům, pohybovým dovednostem- taneční pohyby a improvizace , poznávat lidské tělo a jeho funkce a potřeby, poznávat lidskou práci,stará i současná řemesla , materiály, zdravý životní styl a návyky, podporovat vlastní vkus , humor,fantazii, spolupracovat na všech úrovních (rytmus, domluva, učit se obdivu k lidské práci, rozšiřovat slovní zásobu, prohlubovat výtvarní schopnosti, vnímat barevnost světa, rozvíjení emocí - radovat se, a těšit se, manuální dovednosti, poznávat sebe sama v nezvyklých situacích , upevňování vztahů, podpora přátelství, Vnímat atmosféru – radost, pohoda, emoce, dobro a zlo, snahu o krásné prožitky, nové nápady a tvořivost fantazie, , bohatá komunikace, nové slova, situace vybízející k nápadům, řešení, prožitku, rozvoj pohybových dovedností, kultura mluveného a hudebního projevu, společenských pravidel, poznání tradic,nových hudebních útvarů, veřejné vystupování, praktické dovednosti, bezpečí i nebezpečných situací , prosociální chování a postoje , poznávání zvyků, jiných kultur,rozvoj estetického a život. „ vkusu „dětí, sebeovládání, zdravý život. styl ,rozvoj citů a emocí.

Příležitosti k poznávání hodnot

Přínos tradic- pranostiky , zvyky , legendy (vodění medvěda a zvyků k bohatosti a moudrosti života – postní doba, spolupráce s druhými, veselost, odpovědnost k povinnostem , péče o zdraví a zdravý životní styl , pozitivní sebepojetí.

Příležitost k samostatnosti

Výběr masky, podíl na přípravě programu – bál- karneval pomoc při výrobě a estetizaci prostředí, péče o vlastní tělo – oblékání, hyg. návyky, volba obdarovaného, výběr kamarádů pro činnosti, rozhodování, vymyslet dárek - zpracovat nápad , materiál, aktivní účast na přípravách oslav , Adventu, programu, veřejném vystupování, komunikace o prožitcích , vyjadřování přání, hodnocení.

Vlastní realizace tématu – obecně příprava učitelky

- Výběr a úprava prostředí (volba včetně okolí MŠ a mimo MŠ)
- Volba metod a forem práce učitelky a dětí (psychohygienické podmínky)
- Příprava pomůcek (materiál, didaktické UP, hudba, DVD, PC, apod.)
- Zajímavá tvořivost, výrobky, nové poznatky a slova
- Provedení dětmi (skup. práce, individuální práce aj.)
- Komunikace a prezentace tématu – nástěnky – úkoly apod.
- Zveřejnění básní, písní a jiných (hádanky, testy, křížovky, pokusy)
- Prezentace – výstavky práce dětí apod.
- Pružné reagování na změny – (integrovaný blok, zařazení projektu, akce třídy nebo MŠ)

Hodnocení tématu a integrovaných bloků – obecně

Písemné zpracování :

- Každý den po ukončení činností
- Průběžně po ukončení IB
- Co děti zaujalo, co se naučily,
- Co získaly – plánované kompetence
- Jaké činnosti je zaujaly a vedly je k žádoucímu cíli
- Záznam (pozorování učitelky)posunu jednotlivých dětí – nových dovedností - zručnosti , komunikace, řeč, socializace ,intelekt ,nápady
- Úspěšnost pedagog. záměrů, nabídka činností, organizace a formy metody práce , motivace , autoevaluace učitelék

Vzdělávací záměry, předpokládané výstupy, vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
Uvědomění si vlastního	Zachovat správné držení těla	Lokomoční pohybové

Mateřská škola Hradec nad Moravicí, okres Opava, příspěvková organizace,
Smetanova 520, 747 41 Hradec nad Moravicí

těla		činnosti(chůze,běh, skoky a poskoky, lezení)nelokomoční pohybové činnosti(změny poloh a pohybu těla na místě a jiné činnosti(základní gymnastika, turistika aj.sezónní činnosti, míčové hry apod.)
Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.)ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí.	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)	lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
rozvoj a užívání všech smyslů	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou	zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu	smyslové a psychomotorické hry
osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem	hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)	smyslové a psychomotorické hry
osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a	manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním

	výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)	
vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)	činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)	jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem	činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí, činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých	příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy	příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)	příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami	manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
Dítě a jeho psychika		
Jazyk a řeč		
Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)	artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	domluvit se slovy i gesty, improvizovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) formulovat otázky, odpovídat,	komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv samostatný slovní projev na určité téma poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

	<p>hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p>	<p>vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo</p> <p>přednes, recitace, dramatizace, zpěv</p> <p>grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen</p> <p>prohlížení a „čtení“ knížek</p> <p>hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest</p>
<p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p>	<p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p>	<p>samostatný slovní projev na určité téma</p> <p>poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů</p> <p>vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo</p> <p>přednes, recitace, dramatizace, zpěv</p> <p>grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen</p> <p>prohlížení a „čtení“ knížek</p> <p>hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest</p> <p>činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)</p>
<p>Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové</p>		

operace Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)	přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje	motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci,	námětové hry a činnosti hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity) řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)

	využívat zkušenosti k učení	
vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí	činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase	činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce) hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
vytváření základů pro práci s informacemi	učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních,	činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

	výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim	
Sebepojetí, city a vůle		
Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory	spontánní hra činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
získání relativní citové samostatnosti	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je rozhodovat o svých činnostech	činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
rozvoj schopnosti sebeovládání	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování	příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání cvičení organizačních dovedností estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další) sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.	estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další) sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti) dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba,

		údiv, vážnost apod.)
rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky prožívat radost ze zvládnutého a poznaného	cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolu a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti
rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti zorganizovat hru	spontánní hra činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu cvičení organizačních dovedností
získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním	hry na téma rodiny, přátelství apod. činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.) činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)

	zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)	
Dítě a ten druhý Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho	běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná	sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené	společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému aktivity podporující sblížování dětí aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou	činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke

	spolupracovat s ostatními	schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla	činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije-rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
rozvoj kooperativních dovedností	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)	hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)	hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
Dítě a společnost		
Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými	– běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování – aktivity vhodné pro

Mateřská škola Hradec nad Moravicí, okres Opava, příspěvková organizace,
Smetanova 520, 747 41 Hradec nad Moravicí

<p>sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>	<p>přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy</p>
<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> – spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě – různorodé společné hry a skupinové aktivity (námetové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p>	<p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat</p>	<ul style="list-style-type: none"> – přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) – tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu – hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává –

	<p>neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>	
vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p>	<ul style="list-style-type: none"> – receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramaturgií, divadelních scének) – setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě – hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	<p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramaturgií, divadelních scének) – setkávání se s literárním,

	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p>	<p>dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
<p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<ul style="list-style-type: none"> – chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí 	<ul style="list-style-type: none"> – aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. – vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, 	<ul style="list-style-type: none"> – hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

	co je zaujalo)	–
rozvoj společenského i estetického vkusu	<ul style="list-style-type: none"> – zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) – vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) 	<ul style="list-style-type: none"> – aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.) – tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu – receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének) – setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě

<p>Dítě a svět</p> <p>Dílčí vzdělávací cíle</p>	<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Vzdělávací nabídka</p>
<p>seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu</p>	<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p>	<p>přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety</p>
<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>	<p>aktivita zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)</p> <p>sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé</p> <p>poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň</p> <p>a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím</p>
<p>poznávání jiných kultur</p>	<p>osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>vnímat, že svět má svůj řád, že</p>	<p>poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň</p> <p>a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím</p> <p>hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik</p>

	<p>je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>	<p>bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat</p>
<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně</p>	<p>praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává</p> <p>přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)</p>
<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně</p> <p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam</p>	<p>práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií</p> <p>kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)</p> <p>praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi</p>

	se v případě potřeby obrátit o pomoc	(praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně</p>	<p>využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice</p> <p>pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)</p>
rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <ul style="list-style-type: none"> všímat si změn a dění v nejbližším okolí 	<p>využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice</p> <p>pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)</p>
vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod)</p>	<p>ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)</p> <p>smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí</p>

7.3 Vzdělávací oblasti

7.3.1 Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

- zachovávat správné držení těla, zvládnout pohybové dovednosti v různém prostředí , s různým náčiním v různém období (sezónní, počasí)
- běhat,skákat,obounož, na jedné noze, chodit po špičkách
- zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku
- zpřesňovat koordinaci ruky a oka – zvládat činnosti s nástroji, věcmi a pomůckami denní potřeby, hudebními i výtvarnými,grafickými pomůckami – zacházet s materiály
- zvládnou a zdokonalovat sebeobsluhu , hygienické návyky ,zdravotně preventivní návyky
- napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ukládat do podvědomí správný způsob výživy a přístupu ke zdraví
- umět se orientovat se v ochraně svého bezpečí , přivolání pomoci,péči o zdraví.

Motorika

- Koordinace ruka-oko, lateralita, vizuomotorika
- Upřednostňování pravé, či levé ruky, či nevyhraněná lateralita
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- Pracovat se stavebnicemi, skládkami mozaikou, hlinou, modelovací hmotou

Sebeobsluha

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

Zdraví, bezpečí

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a psychika

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“: *Jazyk a řeč; Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace; Sebepojetí, city a vůle.*

Jazyk a řeč

- správně vyslovovat , vyjadřovat svoje myšlenky , pocity, formulovat věty
- vést rozhovor a porozumět obsahu, umět se zeptat
- porozumět slyšenému, aktivně užívat slovní zásobu a nová slova
- zvládnout zpaměti krátké texty mít oblibu učit se nové písně, básničky a říkadla k danému období , literární útvary, mít přiměřeně bohatou slovní zásobu
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku, dokázat osvojená slova aktivně uplatni v řeči, používat větší množství slovních obrátů, používat jednoduchá souvětí
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtíp a humor
- chápat pravidla konverzace, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, naslouchat druhým, sledovat řečníka obsah, zformulovat otázku, odpovědět na otázku
- sluchově rozlišovat počáteční a koncové slabiky ,pracovat se slovy (synonyma, homonyma, antonyma) poznávat číslice a písmena, piktogramy, symboly, dopravní značky apod.pokoušet se o napsání svého jména, přepis textu apod.
- pokoušet se o vyprávění – příběh, zážitek, situace, pohádka
- porozumět vtípu a humoru
- mít zájem knihy, sledovat text zleva doprava
- poznat napsané své jméno
- pokoušet se o komunikaci s telefonem , PC apod.

Poznávací schopnosti, funkce, představivost, fantazie a myšlenkové operace

Vnímání –

zrakové vnímání, zraková analýza a syntéza, vnímání prostoru, vnímání času

sluchová paměť, sluchová analýza a syntéza, vnímání rytmu, prostorové vnímání, vnímání času

- zaregistrovat změny ve svém okolí (ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- vnímat barvy, vyhledávat shody, odlišnosti, základní barvy, barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality - lesk, mat,
- sledovat obrázek mezi ostatními liniemi
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- rozlišit základní geometrické tvary předmětů
- složit puzzle, hrát pexeso, domino
- rozlišit známé chutě a vůně (sladké, slané, koření)
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu

Pozornost, soustředěnost, paměť

- umět se soustředit, udržet pozornost (poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru, neodbíhat od činnosti, dokončit práci)
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- vědomě užívat všechny smysly, všímat si nového – postřehy
- přemýšlet a sdělovat jednoduché úvahy, odhalovat znaky, vlastnosti rozdíly předmětů a jevů
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů (sklo, papír, kov, dřevo), událostí (kroky, dveře, vítr, déšť, zvonek), melodie (hudební nástroje), pořadí cviků nebo úkonů

Tvořivost, vynalézavost fantazie

- vyjadřovat svou tvořivost – konstruktivní, hudební, výtvarnou pohybovou i dramatickou
- naslouchat, kreativně myslet a překládat nápady
- rozvíjet hru o svou představivost, vyjadřovat fantazijní představy
- vyjádřit vlastní pohybové představy při hudbě, příběhu, vymýšlet krátké dramatické scény
- tvořivě využívat různý materiál
- různě mísit barvy, zapouštět, koláž
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- pokusy

Rozlišování znaků, symbolů, grafické vyjadřování

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, pod, za, vedle, u ,mezi ap. časové představy – ráno, poledne, večer, dnes, zítra, týden, měsíc, rok, roční období a jejich názvy , orientace v prostoru a čase
- zvládat a učit se správně zařazovat pokyny a úkoly postupovat podle instrukcí
- rozlišit některé jednoduché obrázky – symboly, piktogramy, umět je používat
- rozpoznat některé grafické znaky (dopravní značky, číslice, písmena)
- poznat své jméno napsané, příp. se podepsat tiskacím jménem či svou značkou
- napodobit některá písmena
- napodobit základní geometrické tvary a znaky (svíslá a vodorovná čára, vlnovka, kruh, čtverec..)

Časoprostorová orientace

- rozlišovat roční období i jejich typické znaky
- orientovat se v řadě (první poslední)
- orientovat se v prostoru (slovní pokyn)
- orientovat se v časových údajích (ráno, poledne, večer, dopoledne, noc, den, dnes, včera, zítra)
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, pod, za, vedle, u ,mezi ap. časové představy – ráno, poledne, večer, dnes, zítra, týden, měsíc, rok, roční období a jejich názvy , orientace v prostoru a čase

Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace

- rozpoznat geometrické tvary (čtverec, kruh, obdélník, trojúhelník)
- rozumět a umět používat základní pojmy označující velikost (malý-velký, větší-menší, krátký-dlouhý..)
- rozumět a umět používat základní pojmy označující hmotnost (lehký-těžší, lehčí-těžší..)
- porovnat a uspořádat předměty dle dohodnutého pravidla (od nejmenšího k největšímu..)
- poznat co do skupiny nepatří, třídit předměty minimálně podle jednoho kritéria (barva, tvar, velikost..)
- podle více kritérií
- orientovat se v číselné řadě od 1-10, vyjmenovat, porovnat, chápat číslo jako počet prvků
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společně i rozlišné (ovoce-zelenina, dřevokov, hračky, nábytek, dopravní prostředky)
- řešit jednoduché labyrinky, hádanky, rébusy

Řešení problémů, učení

- jednoduchý problém vyřešit samostatně, ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- vymýšlet nová řešení
- samostatně se rozhodnout
- nebát se experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus-omyl
- přicházet s vlastními nápady, přemýšlet nahlas
- odlišit hru od povinnosti
- projevovat zájem o knihy, atlasy, encyklopedie, vyhledávat v knihách

Sebepojetí a city , vůle

- umět se odloučit od rodičů a blízkých
- umět se rozhodnout, ovládat své chování a přizpůsobit se, přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života
- umět říci "ne" pokud to situace vyžaduje (ohrožující a nebezpečné situace)
- zvládat neúspěch a poznávat své slabé a silné stránky
- umět prožívat radost, a tlumit zlost, vztek , pochopit pravidla, umět zorganizovat (hra apod.)
- uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky a rozlišovat citové projevy
- být citlivý k živým bytostem, přírodě i k věcem

- vyjadřovat slovně, výtvarně, hudebně, dramaticky i pohybově své prožitky
- projevovat empatii, akceptovat

Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

- umět navazovat kontakty a dětmi i dospělými
- porozumět emocím, náladám svým i druhých, umět odmítnout komunikaci
- vnímat odlišnosti a různé hodnoty – každý je jiný
- uplatňovat své potřeby, přání a práva
- umět spolupracovat, přijímat dohodnutá pravidla, umět se dělit a respektovat potřeby druhých (ohleduplnost a pomoc slabším)
- umět nabídnout pomoc, a požádat o pomoc, bránit se násilím, ponižování

Dítě a společnost

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

- uplatňovat návyky společenského chování (zdravit, poděkovat, poprosit, vyslechnout, uposlechnout aj.)
- pochopit společenství „kam patřím“ (rodina, třída, skupina apod.)
- respektovat rozdílnosti (schopnosti, dovednosti a umět se začlenit)
- zvládnout prostředí školy – požadavky, porozumět pravidlům tohoto života a umět se domluvit-, mít představu o společenských normách (rodina, škola, veřejnost)
- dodržovat spravedlivé chování a fair hru
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu)
- chovat se šetrně k pomůckám, hračkám, věcem
- zachycovat vše umělecké a kulturní a také se tak vyjadřovat (hudbou, pohybem- umět zacházet s jednoduchými hud. nástroji- sledovat a rozlišovat rytmus)
- sounáležitost- národ- vlajka, hymna, rodina, třídy MŠ, úcta k tradicím-oslava st. svátku ČR, všimnout si kulturních památek kolem sebe
- poznávání moudrosti- krása a přírodní jevy roční období, pranostiky, zvyky, úcta k lidské práci – slizně, úcta k přírodě a životnímu prostředí
- zachycovat skutečnosti technikami – kresba, modelování, tvorba z papíru, a materiálu, přírodnin
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností

Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

- orientace v prostředí(bydliště škola, blízké okolí)
- zvládat praktické činnosti a bezpečné chování(ulice, hřiště lékař, obchod apod.)
- umět své poznatky převádět do praxe a situací - nebezpečí, obrátit se o pomoc
- mít podvědomí o společenském ,věcném ,přírodním, kulturním, technickém prostředí
- vnímat řád světa – příroda, lidí, mít podvědomí o existenci jiných národů, planet kultur a zemí)
- chápat změnu jako přirozenost (vše se vyvíjí, mění, pohybuje, proměňuje)
- mít podvědomí o životním prostředí- vlivy na zdraví, a život
- umět přemýšlet a vnímat důležitost péče o život.prostředí (odpad, příroda, živočichy)
- všímát si změn a dění
- chránit přírodu a živé tvory

8. Evaluační systém mateřské školy

Evaluace v MŠ

Na úrovni školy:

- Hodnocení ŠVP a TVP
- Vzdělávací nabídka, aktivity školy
- Vývoj dítěte, výsledky vzdělávání
- Hodnocení věcných podmínek
- Pedagogický styl, klima školy
- Hodnocení pedagogů na základě autoevaluace
- kontrola práce personálu
- Hodnocení spolupráce s ostatními subjekty

Vnější evaluace:

- Názory rodičů
- Názory vedení a pedagogů školy
- Pedagogicko-Psychologická poradna
- Logo.poradna
- Zřizovatel
- Krajský úřad
- Česká školní inspekce
- Hygienická stanice
- Další veřejnost

Na úrovni třídy:

- Diagnostika třídy
- Diagnostika dítěte
- Hodnocení TVP
- Sebereflexe učitelky

Cíl : na základě pravidelného vyhodnocování a evaluace školy stále pracovat , zkvalitňovat vzdělání naší školy a to na úrovni :

- kvalita podmínek a organizace školy
- naplňování cílů ŠVP
- řízení a komunikace na škole
- personálního a ekonomického zabezpečení školy
- způsob zpracování a realizace integrovaných bloků
- DVVP a sebevzdělávání
- veřejné prezentace

- Spolupráce potřeb regionu školy-(Obec Hradec nad Moravicí, zákonní zástupci a partneři MŠ, sdružení na jednotlivých odloučených pracovištích)
- Úroveň výsledků práce školy vzhledem k ekonomickým podmínkám a zdrojům

8.1 Oblasti hodnocení a evaluace ředitelky

Porovnání RVP PV – ŠVP MŠ a TVP – učitelek tříd

- Naplňování cílů (schopnosti učit se, získávat životní hodnoty, samostatné jednání a vystupování – výstupní kompetence)
- Naplňování koncepčního záměru školy (např. poslání, filosofie, cíle)_
- Využívání všech dostupných podmínek MŠ (nabídka lokality- okolí a město, vybavenost MŠ, schopnosti zaměstnanců, potenciál partnerů (zákonných zástupců, ZŠ a odborníků)
- Podpora integrace a individualizace vzdělávání (provázanost integrovaných bloků, projektů, návaznost témat, nabídka činností a příležitostí, posuny a výstupy ve ŠVP)
- Způsob zpracování ŠVP – srozumitelnost všech dokumentů souvisejících se ŠVP
- Otevřenost a funkčnost ŠVP (vyhodnocování a průběžné doplňování změn ŠVP, jak pomáhá nastavovat program tříd - TVP , jak zve ke spolupráci a rozvoji školy – zřizovatel, odborníci, partneři MŠ,zákonní zástupci apod.)

Podmínky vzdělávání a organizace MŠ – provoz

- řídicí práci školy- personální a ekonomické podmínky,dokumentace školy, komunikační systém školy,
- ŠVP a TVP MŠ- naplňování cílů, vzdělávací proces MŠ- zpracování a realizace integrovaných bloků,projektů , rozvoj a pokroky dětí, výsledky
- EVVO a doplňující vzdělávací programy a aktivity
- hospitace, kontrolní činnost, konzultace
- spolupráce školy (ZZ, SMO, KÚ, odborníci a partneři MŠ)
- veřejnou prezentaci školy

8.2 Oblasti hodnocení a evaluace učitelky MŠ

Učitelka hodnotí a evaluuje svou pedagogickou práci na úrovni

- podmínek pro vzdělávání , organizaci
- analýza třídní a školní dokumentace
- analýza plánování témat ,IB ,projektování,programů a činností- fotodokumentace akce MŠ a třídy apod.
- EVVO a doplňující vzdělávací programy, aktivity
- monitoring -pozorování reakcí dětí, pokroky dětí, názory dětí
- Diagnostiky -porovnávání výsledků dětí s plánovanými cíli –dle věkového složení třídy(portfólia dětí)
- ohlas- anketa rodičů- záznamy rodičů apod.
- veřejná prezentace
- sebereflexe – sebevzdělávání, portfólio učitelky

-
Metody:

pozorování dítěte, skupiny, rozhovory s dětmi, konzultace rodiči, odborníky, analýza portfolia dětí, jazykového projevu a her, aktivity ŘČ- fotodokumentace, záznamy rodičů – akce třídy apod.

Oblasti , systém evaluace a hodnocení– ostatní zaměstnanci MŠ

Provoz a organizace

Věcné podmínky

1. údržba prostředí- hygiena, bezpečnost, opravy, estetika- dodržování platných norem
2. údržba zahrady – bezpečnost, čistota, sezónní práce, estetika-výsadba okrasných záhonů a truhlíků
3. Prezentace a dobré jméno MŠ

ŠVP - TVP

1. schopnost flexibility – změny potřeb dětí a MŠ
2. pomoc při organizaci akcí MŠ a zájmových aktivit
3. vstřícnost a ochota , porozumění při kontaktu s dětmi, rodiči – prezentace MŠ
4. vlastní vzor chování – příklad dětem

Komunikace

1. schopnosti řešení problémů na pracovišti
2. informovanost ,systém plnění termínů
3. reference-Anketa ,dotazník MŠ

Řízení

1. dodržování organizace MŠ (Řády MŠ)
2. BOZP PO, Ostraha,
3. Kontrolní systém – kvalita práce

Výdej stravy

1. dodržování řádu VS / teplota jídla, množství, tekutiny, kultura stolování a výdeje/

Metody hodnocení :

- kontrolní systém MŠ -ředitelka, porady vedení MŠ
- výsledky kontrol- nadřízených orgánů – KHS, BOZP PO, ÚP
- konzultace – provozní chvíle a porady
- ohlasy –anketa
- uplatňování společenských pravidel mezi zaměstnanci

Formy

1. Ústní konzultace – porady ,písemné hodnocení -odpovědnost St. zástupkyně, školnice
2. Podklady ke zpracování hodnocení a evaluace pro ředitelku MŠ - odpovědnost St. zástupkyně, školnice ,vedoucí zaměstnanci.

Využití zpracovaných materiálů k Vlastnímu hodnocení školy a Výroční zprávě o činnosti školy

Evaluace – dokumentů školy – ŠVP-TVP

Cíl:	Vyhodnotit naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad s cíly RVP.
Nástroje:	Záznamy do TVP, zápisy v třídních knihách, konzultace učitelek, záznamy do přehledu o rozvoji dítěte /diagnostické listy/
Kdo:	Učitelky na úrovni třídy, řed. na úrovni školy
Kdy:	4 x ročně na ped.radě – uč., ředitelka – kontrolní činnost na jednotlivých MŠ

Evaluace – průběhu vzdělávání

Cíl:	Zhodnocení vzdělávacího procesu z hlediska používaných metod a forem práce, uplatnění nových poznatků a zkušeností z DVPP ve vlastní práci.
Nástroje:	Monitoring, vzájemné hospitace, hospitace, konzultace pedagogů, pedagogické rady, dotazníky
Kdo:	Učitelky, zástupce, řed., ředitelka
Kdy:	4x ročně na ped. radě – uč. zást. a řed. – při hospitacích průběžně

Evaluace - podmínek vzdělávání

1. Evaluace personálních podmínek

Cíl:	Zhodnotit personální podmínky, kvalifikovanost pedagog. týmu, DVPP ve vztahu k ŠVP, normativní počty zaměstnanců, efektivita
Nástroje:	Dotazníky, průběžné vzdělávání zaměstnanců, školení, kontrolní činnost, pedagogické a provozní porady
Kdo:	Ředitelka, zástupkyně, vedoucí ŠJ – dle stanovených kompetencí
Kdy:	2x ročně - pololetně

2. Evaluace materiálních podmínek

Cíl:	Zhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP – budova, technický stav, vybavení tříd /nábytek, pomůcky, hračky, zahrada, ŠJ – vybavení soulad s legislativou
Nástroje:	Záznamy z kontrolní činnosti, záznamy z pedagogických a provozních porad
Kdo:	Všechny pracovnice dle místa pracovní působnosti
Kdy:	2x ročně - pololetně

3. Evaluace ekonomických podmínek

Cíl:	Sledování čerpání mzdových prostředků, účelnost, efektivnost hospodaření, rozborů čerpání příspěvků obce, čtvrtletní uzávěrky, pololetní, roční
Nástroje:	Tabulky, zprávy + rozborů, konzultace, provozní a pedagogické porady
Kdo:	Účetní, ředitelka, zástupce, vedoucí ŠJ – dle stanovených kompetencí
Kdy:	Každý měsíc

Evaluace spolupráce

1. Evaluace spolupráce s rodinou

Cíl:	Úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce v této oblasti
Nástroje:	Fotodokumentace, rozhovory s rodiči, dotazníky, pedagogické rady
Kdo:	Učitelky, zástupce, ředitelka, rodiče - dotazníky
Kdy:	4 x ročně

2. Evaluace spolupráce se ZŠ,ZUŠ,zřizovatelem, veřejností	
Cíl:	Vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod
Nástroje:	Fotodokumentace, záznamy, Rada města, vystoupení pro veřejnost, články do tisku, vývěsní skříňky
Kdo:	Učitelky, zástupce, ředitelka – dle stanovených povinností
Kdy:	4 x ročně

Zpracovala: **Bc. Gabriela Lacková**, ředitelka školy